

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

IVETA CHALOUPKOVÁ

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PODNIKOVÁ EKONOMIKA

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Financování podniku a analýza financování vybraného podniku

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

Červen / 2012

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Iveta Chaloupková / PPE 5

JMÉNO VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Lenka Holečková

PROHLÁŠENÍ STUDENTA

Prohlašuji tímto, že jsem zadanou bakalářskou práci na uvedené téma vypracovala samostatně a že jsem ke zpracování této bakalářské práce použila pouze literární prameny v práci uvedené.

Datum a místo: 30. dubna 2012

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí bakalářské práce za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce.

Ing. Lenka Holečková

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

**Financování podniku a analýza
financování vybraného podniku**

Company financing and analysis of financing a selected company

Autor: Iveta Chaloupková

Souhrn

Tato bakalářská práce je zaměřena na financování podniku. Popisuje financování podniku z teoretického hlediska a analyzuje financování jednoho vybraného podniku. Práce se zabývá pravidly financování podniku, majetkovou a kapitálovou strukturou podniku, pracovním kapitálem, zdroji financování a jejich dělením a finanční analýzou, která dokresluje finanční výkonnost tohoto podniku. Praktická část práce nás seznamuje s firmou Chako Trans s.r.o., analyzuje její kapitálovou strukturu a zabývá se zlatým pravidlem financování, pravidlem vyrovnání rizika a pari pravidlem; dále uvádí, jaké zdroje financování firma využívá. Pro kompletnost je vypracována finanční analýza firmy zaměřená na horizontální a vertikální analýzu, čistý pracovní kapitál a analýzu poměrových ukazatelů. Poslední část hodnotí firemní financování a předkládá firmě doporučení pro zlepšení efektivnosti financování podniku.

Summary

This Bachelor thesis is focused on business financing. It describes the financing of company from a theoretical point of view and analyzes financing of one selected company. This thesis deals with the rules of corporate financing, the structure of property and the capital structure of the company, the working capital, the sources of funding and their division and the financial analysis which illustrates the financial productivity of this company. The practical part introduces us a company Chako Trans s.r.o., analyzes its capital structure and deals with the gold rule of financing, the settlement risk rule and the pari rule; then it indicates what sources of financing the company uses. For the completeness, the financial analysis of the company focused on the horizontal and the vertical analysis, the net working capital and the analysis of ratio is worked out. The last part evaluates the business financing and presents recommendations for improving the effectiveness of corporate funding.

Klíčová slova:

Financování podniku, pravidla financování podniku, majetková a kapitálová struktura podniku, zdroje financování podniku, finanční analýza.

Keywords:

Business financing, rules of company financing, property and capital structure of company, sources of corporate financing, financial analysis.

JEL Classification:

G31 – Capital Budgeting; Fixed Investment and Inventory Studies; Capacity

G32 – Financing Policy; Financial Risk and Risk Management; Capital and Ownership Structure; Value of Firms

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:	Iveta Chaloupková
Studijní program:	Ekonomika a management
Studijní obor:	Podniková ekonomika
Studijní skupina:	PPE 5
Název BP:	Financování podniku a analýza financování vybraného podniku
Zásady pro vypracování (stručná osnova práce):	<ol style="list-style-type: none">1 Financování podniku<ol style="list-style-type: none">1.1 Pravidla financování podniku2 Majetková a kapitálová struktura podniku<ol style="list-style-type: none">2.1 Dlouhodobý majetek2.2 Oběžný majetek2.3 Optimální kapitálová struktura a náklady kapitálu3 Zdroje financování podniku<ol style="list-style-type: none">3.1 Rozdělení dle původu zdrojů3.2 Rozdělení na krátkodobé a dlouhodobé4 Finanční analýza podniku a její základní ukazatele5 Analýza financování vybraného podniku6 Hodnocení výsledků a doporučení pro společnost
Seznam literatury: (alespoň 4 zdroje)	MAREŠ, S. <i>Zdroje financování podniku</i> . Praha : Eupress, 2008. ISBN 987-80-7408-007-4. VALACH, J. <i>Finanční řízení podniku</i> . Praha : Ekopress, 1999. ISBN 80-86119-21-1. SYNEK, Miloslav. <i>Manažerská ekonomika</i> . 5. vyd. Praha : GRADA, 2011. 480 s. ISBN 978-80-247-3494-1. JINDŘICHOVSKÁ, Irena. <i>Podnikové finance : 1. vyd.</i> . Praha : Management Press, 2001. 316 s. ISBN 80-7261-025-2. SYNEK, Miloslav; KISLINGEROVÁ, Eva. <i>Podniková ekonomika</i> . 3. vyd. Praha : C. H. Beck, 2002. 502 s. ISBN 80-7400-336-3.
Vedoucí BP:	Ing. Lenka Holečková
Termín obhajoby BP:	30. června 2011

Prof. Ing. Milan Žák, CSc.
rektor

V Praze dne 9.2.2012

Obsah

1 Úvod	1
2 Financování podniku	3
2.1 Pravidla financování podniku	4
2.1.1 Zlaté pravidlo financování	4
2.1.2 Pravidlo vyrovnání rizika	5
2.1.3 Pari pravidlo.....	5
2.1.4 Růstové pravidlo	6
3 Majetková a kapitálová struktura podniku	6
3.1 Majetková struktura podniku	6
3.2 Dlouhodobý majetek	7
3.3 Oběžný majetek	8
3.4 Kapitálová struktura	8
3.5 Náklady kapitálu a optimální kapitálová struktura	10
4 Zdroje financování podniku	12
4.1 Druhy financování podniku	12
4.2 Financování podle pravidelnosti financování	12
4.3 Pracovní kapitál	13
4.4 Financování podniku podle původu zdrojů	15
4.4.1 Interní financování	15
4.4.2 Externí financování	16
4.5 Financování podle doby splatnosti	16
4.5.1 Krátkodobé financování	16
4.5.2 Dlouhodobé financování.....	18
4.5.3 Další zdroje financování.....	18
5 Finanční analýza podniku a její základní ukazatele	20
5.1 Elementární metody finanční analýzy	20
5.1.1 Analýza extenzivních ukazatelů.....	20
5.1.2 Analýza rozdílových ukazatelů	22
5.1.3 Analýza poměrových ukazatelů	23
6 Představení firmy CHAKO Trans s.r.o.	30
7 Analýza financování firmy Chako Trans s.r.o.	31
7.1 Charakteristika kapitálové struktury firmy Chako Trans s.r.o.	31
7.2 Zdroje financování firmy Chako Trans s.r.o.....	34

7.3 Zlaté bilanční pravidlo dlouhodobých aktiv a pasiv	35
7.4 Zlaté bilanční pravidlo krátkodobých aktiv a pasiv	36
7.5 Pravidlo vyrovnání rizika	37
7.6 Pari pravidlo	38
7.7 Horizontální analýza pasiv	40
7.8 Vertikální analýza pasiv	41
7.9 Čistý pracovní kapitál.....	41
7.10 Analýza poměrových ukazatelů	42
7.10.1 Ukazatele rentability	42
7.10.2 Ukazatele likvidity	43
7.10.3 Ukazatele aktivity	43
7.10.4 Ukazatele zadluženosti	44
8 Hodnocení výsledků a doporučení pro firmu Chako Trans s.r.o.	45
9 Závěr.....	48
Literatura	50
Příloha 1	52

Seznam zkratk

ČPK	Čistý pracovní kapitál
ČPP	Čisté pohotové prostředky
ČPM	Čistý peněžní majetek
EBIT	Zisk před zdaněním a úroky
ROA	Rentabilita aktiv
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROI	Rentabilita celkového vloženého jmění
ROS	Rentabilita tržeb
WACC	Vážené průměrné náklady kapitálu

Seznam tabulek

Tabulka 1 Ukazatele a vzorce potřebné pro výpočty	29
Tabulka 2 Kapitálová struktura firmy Chako Trans s.r.o.....	31
Tabulka 3 Zlaté bilanční pravidlo dlouhodobých aktiv a pasiv.	35
Tabulka 4 Zlaté bilanční pravidlo krátkodobých aktiv a pasiv	36
Tabulka 5 Pravidlo vyrovnání rizika.....	37
Tabulka 6 Pari pravidlo	38
Tabulka 7 Horizontální analýza pasiv.....	40
Tabulka 8 Vertikální analýza pasiv	41
Tabulka 9 Čistý pracovní kapitál.....	41
Tabulka 10 Ukazatele rentability.....	42
Tabulka 11 Ukazatele likvidity	43
Tabulka 12 Ukazatele aktivity.....	43
Tabulka 13 Ukazatele zadluženosti	44

Seznam grafů

Graf 1 Struktura kapitálu firmy Chako Trans s.r.o.	32
Graf 2 Struktura vlastního kapitálu firmy Chako Trans s.r.o.	33
Graf 3 Struktura cizího kapitálu firmy Chako Trans s.r.o.	34
Graf 4 Zlaté bilanční pravidlo dlouhodobých aktiv a pasiv	36
Graf 5 Zlaté bilanční pravidlo krátkodobých aktiv a pasiv	37
Graf 6 Pravidlo vyrovnaní rizika	38
Graf 7 Pari pravidlo	39

Seznam obrázků

Obrázek 1 Majetková struktura podniku.....	7
Obrázek 2 Kapitálová struktura podniku	9
Obrázek 3 U-křivka optimální kapitálové struktury	11
Obrázek 4 Vyjádření pracovního kapitálu z hlavních položek rozvahy	14
Obrázek 5 Financování podniku dle původu zdrojů.....	15

1 Úvod

Podnik, jeho vlastníci nebo finanční management mají za úkol rozhodovat o financování podniku. Každá činnost podniku je spojena s rozhodnutím, jakými zdroji bude financována. Podnik musí rozhodnout, kde zdroje získá, kam je umístí a jaká bude jejich struktura.

Při rozhodování o financování podniku musí být brán zřetel na zachování finančního zdraví podniku a platební schopnost podniku. Struktura zdrojů je ovlivněna tím, jak velký podnik je a v jakém oboru podniká.

Podnik se však vždy snaží, aby mu zvolené financování přinášelo co nejmenší náklady a co největší výnosy. Pokud se toto podniku daří, získává větší konkurenceschopnost v tržním prostředí.

Firmy musejí zvážit poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Kolik je potřeba cizího kapitálu, jaká je cena cizího kapitálu a jaký zdroj cizího kapitálu využije. To samé je nutno vzít v potaz u vlastního kapitálu.

Je také důležité, aby firma měla dostatek peněžních prostředků k udržení své platební schopnosti.

Firma musí vzít v úvahu také faktor času a rizika.

Při rozhodování o zdrojích financování by se měla opírat o finanční analýzu podniku. Dává jí mimo jiné informaci o její likviditě, výnosnosti a zadluženosti. Dle provedené analýzy lze usuzovat předpokládaný vývoj v budoucnu.

Cílem bakalářské práce je provést rozbor možností financování podniku, a to zejména s pomocí vybraných pravidel financování a ukazatelů finanční analýzy. Daný rozbor je nastíněn v teoretické části práce a uveden do praxe na příkladu konkrétní společnosti v praktické části práce. Na základě provedených rozborů jsou vyvozeny závěry a provedeno zhodnocení finanční situace podniku.

Teoretická část práce se zabývá financováním podniku a dalšími souvisejícími aspekty. Představuje čtyři základní pravidla financování, dle kterých by měly podniky řídit.

Zabývá se majetkovou a kapitálovou strukturou podniku. U kapitálové struktury jsou nastíněny i náklady s ní spojené.

Další kapitola je zaměřena na samotné zdroje financování a jejich členění, a to dle pravidelnosti financování, původu zdrojů financování a doby splatnosti zdrojů. Poslední kapitola teoretické části představuje finanční analýzu a její základní ukazatele. Jsou zde vysvětleny absolutní, rozdílové a poměrové ukazatele finanční analýzy.

Praktická část se zabývá postupy a metodami výpočtů pro zhodnocení financování podniku a jeho výkonnosti. Nejprve je popsána vybraná společnost Chako Trans s.r.o., která se zabývá silniční dopravou. Dále je provedena analýza financování dané společnosti a interpretovány její výsledky, a to zejména kapitálová struktura, používané zdroje financování firmy a dodržování základních pravidel financování. Pro kompletní vyhodnocení finančního zdraví je vypočítána analýza absolutních a poměrových ukazatelů a čistého pracovního kapitálu.

Poslední část práce je zaměřena na hodnocení zjištěných výsledků a stanovení doporučení pro firmu Chako Trans s.r.o.

Teoretická část práce

Teoretická část práce je zaměřena na vymezení pojmů financování podniku. Jsou zde vysvětlena pravidla financování podniku, majetková a kapitálová struktura podniku a zdroje financování, které mohou podniky využívat. Prostor je věnován také finanční analýze podniku. K vypracování teoretické části bylo zapotřebí prostudování odborných knih a poté vhodné interpretování teoretických poznatků, aby mohly být využity v další části práce.

2 Financování podniku

Miloslav Synek¹ ve své knize uvádí, že financování podniku znamená získávání finančních zdrojů neboli kapitálu a jeho použití k obstarání statků a úhradě výdajů spojených s činností podniku. Patří sem i veškeré finanční operace spojené se založením, rozšiřováním, fúzí, sanací a likvidací podniku. Financování podniku musí být řízeno. Řízení financování neboli finanční management je hlavní složkou řízení podniku.

Cíle finančního managementu jsou následující:

- růst tržní hodnoty podniku (maximalizace tržní hodnoty akcií u a.s.),
- zajištění platební schopnosti a likvidity podniku.

Mezi hlavní úkoly finančního řízení patří:

- získávání kapitálu pro běžný i mimořádný chod podniku a rozhodování o jeho struktuře a změnách (vydání akcií, získání úvěru aj.),
- rozhodování o umístění kapitálu,
- rozhodování o rozdělení zisku (reinvestovat, vyplatit dividendy),
- předpovídání, plánování, zaznamenávání, analyzování, kontrolování a řízení hospodářské činnosti podniku.

Financování je ovlivňováno dvěma základními faktory, a to faktorem času a rizika. Faktor času spočívá v časovém nesouladu určitého rozhodnutí a vlivu rozhodnutí na ekonomiku podniku. To znamená, že dnešní rozhodnutí ovlivňuje budoucí cash flow. Faktor rizika spočívá v tom, že pokud má firma více variant k rozhodování a vybírá

¹ SYNEK, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, str. 330.

pouze jednu nebo více, nikdy si není jistá výsledky variant. Všeobecně platí, že větší riziko přináší také větší zisk a obráceně. Riziko může také představovat úplnou ztrátu investic. Riziko vzniká z vnějšího prostředí, kam patří hospodářské krize, inflace, přírodní katastrofy, změna měnového kurzu, změna úrokové míry, nebo z vnitřního prostředí podniku např. chybné změření investice, špatný odhad poptávky.

Miloslav Synek² dále píše o všeobecných pravidlech pro finanční rozhodování, kterými by se měli investoři a finanční manažeři řídit.

Mezi tato pravidla patří:

- preferovat vždy vyšší výnos před nižším výnosem,
- preferovat vždy nižší riziko před vyšším rizikem,
- za větší riziko se požaduje větší výnos,
- upřednostňovat peníze obdržené dříve před penězi obdrženými později,
- motivací k investování je předpokládaný větší výnos, než u investování do jiné, samozřejmě s přihlédnutím na míru rizika,
- motivací k investování je zvětšení majetku, i když všeobecným kritériem je cash flow.

2.1 Pravidla financování podniku

2.1.1 Zlaté pravidlo financování

Scholleová³ uvádí, že zlaté pravidlo financování představuje jednoduchou a zřejmou věc. Struktura aktiv a pasiv by měla být časově sladěná. To znamená, že krátkodobá aktiva by měla být financována krátkodobými pasivy a dlouhodobá aktiva dlouhodobými pasivy. Důvodem je, že krátkodobé zdroje jsou drahé a dostupné na omezenou dobu. Úkolem krátkodobých pasiv je poskytnout krátkodobé užití, z něhož bude mít podnik větší zisk, než jsou náklady těchto zdrojů. Dlouhodobé zdroje jsou využívány na dlouhodobé aktivity – investice do výroby, výzkumu, vývoje aj. Není u nich rychlá a okamžitá návratnost.

² SYNEK, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, str. 330.

³ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 60.

Jestliže se pravidlo poruší, hrozí, že se firma dostane do stavu, kdy musí dlouhodobé aktivity financovat krátkodobými zdroji. Snaží se zachránit podnik tím, že investuje veškeré prostředky s tím, že doufá, že krátkodobé úvěry splatí ze stávajícího provozu. Druhá varianta, která může nastat, že krátkodobé výdaje financujeme dlouhodobými zdroji. Tahle situace se děje v případě, kdy firmě došly peníze na účtech a nikdo další jí již nechce půjčit. Oba stavy jsou samozřejmě z dlouhodobého hlediska neudržitelné.

2.1.2 Pravidlo vyrovnání rizika

Scholleová⁴ ve své knize píše, že pravidlo vyrovnání rizika je důležité pro získávání úvěrů a dalších cizích zdrojů. Pravidlo říká, že vlastní kapitál by měl být alespoň ve stejné výši jako cizí. Více cizích zdrojů snímá z majitele určitou část rizika a podnik by mohl mít větší sklon k riskování a menší motivaci ke zvyšování svých výkonů.

2.1.3 Pari pravidlo

Scholleová⁵ přibližuje pari pravidlo. Třetí pravidlo uvádí, že vlastní kapitál by měl být nanejvýše roven stálým aktivům, a to pouze v případě, pokud podnik nevyužívá dlouhodobý cizí kapitál. Význam pari pravidla je v tom, že vlastním kapitálem by se nemělo plýtvat. Vlastní kapitál je nejdražší zdroj firmy, vlastníci nesou největší riziko. Pokud dojde až ke konkurzu, je vlastník uspokojen jako poslední. Vlastní kapitál by měl tedy financovat pouze dlouhodobý majetek, jestliže to situace dovolí jen část dlouhodobého majetku, zbytek by se měl financovat dlouhodobými finančními zdroji. V praxi se však pari pravidlo moc nedodrzuje, řada firem kumuluje nerozdělený zisk z minulých let a tím svůj provoz financuje. Vlastníci tak nesou velké riziko, za které nemusí být pokaždé odměněni přiměřeným výnosem z vloženého kapitálu.

⁴ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 62.

⁵ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 63.

2.1.4 Růstové pravidlo

Podle Scholleové⁶ růstové pravidlo říká, že tempo růstu investic nemá být vyšší než tempo růstu tržeb. Toto pravidlo má logické vysvětlení. Na nové investice musejí ty stávající nejprve vydělat. Dále dodržení pravidla znamená, že špatné investice, které nijak neovlivnily nárůst tržeb, brzdí tempo dalších investic, což přispívá ke stabilizaci firmy a nápravě škod. Při dodržování tohoto pravidla firma přispěje k tomu, že neudělá mnoho špatných investic za sebou.

3 Majetková a kapitálová struktura podniku

3.1 Majetková struktura podniku

Miloslav Synek a kol.⁷ ve své knize charakterizuje majetkovou strukturu podniku. Podnik musí mít pro svou činnost k dispozici finanční zdroje. Dále potřebuje řídicí pracovníky, výkonné pracovníky, dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek a materiál. Toto složení je nazýváno majetek firmy a jeho souhrnné vyjádření jako aktiva. Majetek vyjadřuje „*co podnik vlastní*“ a finanční zdroje „*komu to patří*“. Písemný přehled o stavu aktiv a pasiv se nazývá rozvaha. Rozvaha je založena na bilančním principu $\text{aktiva} = \text{pasiva}$. Sestavuje se vždy k určitému datu. Při porovnávání rozvah po sobě jdoucích se zjišťuje, jak se vyvíjí finanční situace podniku.

Miloslav Synek⁸ uvádí: „*Majetkem podniku se rozumí souhrn všech věcí, peněz, pohledávek a jiných majetkových hodnot, které patří podnikateli a slouží k jeho podnikání.*“ Majetek podniku se dle Synka⁹ rozlišuje na dvě základní skupiny – dlouhodobý majetek a oběžný majetek. Majetková struktura podniku je dána odvětvím a typem podniku a finanční politikou podniku. Pokud v podniku převažuje dlouhodobý majetek, jsou to podniky investičně intenzivní (elektrárny, doly), jestliže převažuje oběžný majetek, jedná se o podniky provozně intenzivní. Je důležité, aby si podnik

⁶ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 64.

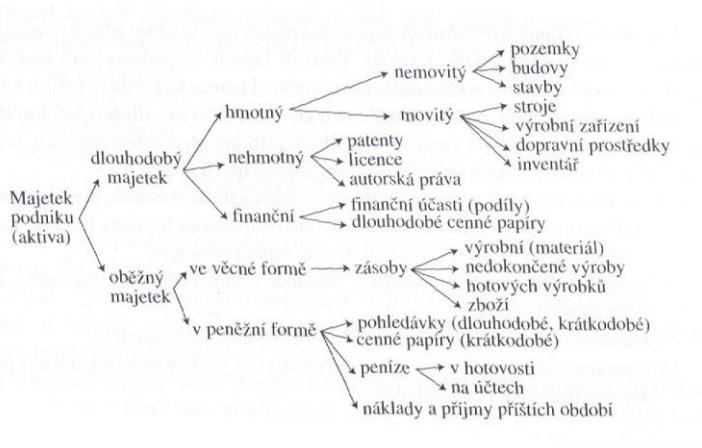
⁷ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 129.

⁸ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 131.

⁹ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 133.

stanovil výši oběžného majetku. Optimální výše oběžného majetku je ta, která zabezpečuje normální chod firmy při co nejmenších nákladech.

Obrázek 1 Majetková struktura podniku

Zdroj: SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 133.

3.2 Dlouhodobý majetek

Miloslav Synek¹⁰ ve své knize popisuje dlouhodobý majetek takto. Dlouhodobý majetek také označovaný jako stálý, fixní, stálá aktiva, slouží podniku na dlouhou dobu (obvykle více než 1 rok) a tvoří podstatu majetkové struktury. Člení se na dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Do dlouhodobého majetku je možné zahrnout i tzv. drobný dlouhodobý majetek, jehož cena je pod stanovenou hranici, ale má dlouhodobou povahu.

Dle Synka¹¹ je dlouhodobý hmotný majetek fyzicky zhmotněn a ve většině případů slouží podniku dlouho dobu a s postupem času se opotřebovává. Pořizovací cena je obvykle nad 40 000,- Kč. Patří sem např. budovy, stroje, dopravní prostředky aj. Toto je odpisovaný majetek. Mezi neodpisovaný majetek se zahrnují pozemky, umělecká díla atd., protože se po dobu držení neopotřebovává. Odpisovaný dlouhodobý hmotný majetek se znehodnocuje postupně a přenáší svou hodnotu ve formě odpisů. Odpisy

¹⁰ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 131.

¹¹ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 131.

jsou náklady podniku. V praxi se dlouhodobý hmotný majetek člení také na movitý (lze přemísťovat) a nemovitý (nelze přemísťovat).

Mezi dlouhodobý nehmotný majetek patří různá oprávnění, která si podnik zakoupí. Jsou to patenty, licence, autorská a vydavatelská práva, výsledky výzkumů a vývoje, software, tzv. goodwill. Podnik má povinnost sem zařadit položky s cenou vyšší než 60 000,- Kč.

Dlouhodobým finančním majetkem se rozumí podíly v jiných podnicích, akcie, dluhopisy, které podnik koupil jako investici aj.

3.3 Oběžný majetek

Oběžný majetek je v rozvaze označován jako oběžná aktiva, v anglickém pojetí capital working, zde spíše „working capital“ – pracovní kapitál. V podniku ho lze nalézt v různých formách, ve věcné podobě (zásoby surovin, obaly, nedokončená výroba, zboží), v peněžní podobě (peníze, ceniny, šeky, účty v bance, pohledávky, cenné papíry určené k obchodování). Oběžný majetek se nazývá z důvodu, že každá jeho forma přechází v jinou, oběžný majetek je tedy stále v pohybu. Čím rychleji se obrací, tím přináší větší zisk. Důležitými ukazateli jeho využití jsou ukazatele rychlosti obrátu. Oběžný majetek bývá také využíván k úhradě závazků firmy. Schopnost oběžných aktiv se co nejrychleji přeměnit na peněžní prostředky se označuje jako likvidnost. Peníze jsou tedy nejlikvidnější majetkem. Pokud se poměrují splatné závazky podniku s likvidními aktivy, hovoří se o likviditě podniku neboli platební schopnosti podniku. Je to míra schopnosti podniku uhradit své závazky v daných termínech.

3.4 Kapitálová struktura

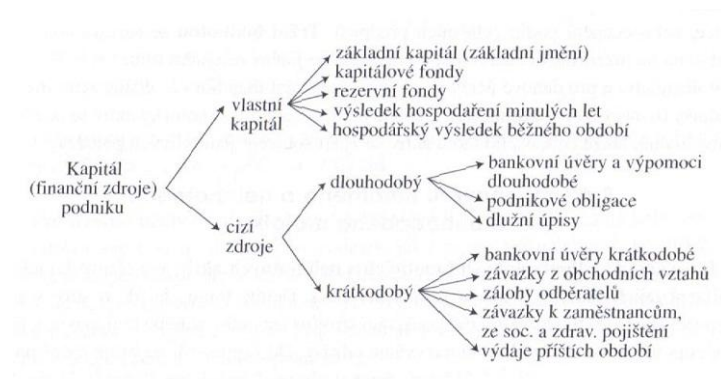
V knize Josefa Valacha¹² je finanční a kapitálová struktura podniku definována: *„Finanční struktura podniku představuje strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je financován jeho majetek. Je zachycena v pasivech rozvahy. Kapitálová struktura*

¹² VALACH, J. (1999). *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, str. 77.

zachycuje strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je financován jeho fixní majetek a trvalá část oběžného majetku.“

Miloslav Synek¹³ uvádí, že kapitál podniku se dělí na vlastní kapitál a cizí kapitál. Podnik by měl mít pouze tolik kapitálu, kolik potřebuje, jinak je jeho využití nevhodné. Jestliže má podnik více kapitálu, než potřebuje, je překapitalizován. Všechny kapitál není efektivně využit. Pokud má podnik kapitálu méně, je naopak podkapitalizován. Znamená to, že aktiva podniku nejsou kryta potřebnými finančními zdroji. Krátkodobým cizím kapitálem jsou kryta i dlouhodobá aktiva a podnik se dostává do platební neschopnosti.

Obrázek 2 Kapitálová struktura podniku

Zdroj: SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. Praha: C. H. Beck, str. 141.

Základní dělení, jak je vidět dle obrázku, je na vlastní kapitál a cizí zdroje. Do vlastního kapitálu se zahrnuje základní kapitál, kapitálové fondy, rezervní fondy, výsledek hospodaření minulých let a výsledek hospodaření běžného období.

Dle Hrdého a Horové¹⁴ je základní kapitál tvořen peněžitými a nepeněžitými vklady všech společníků zakládané společnosti. Povinně musí být vložen do k. s., s.r.o., a.s. a družstva. Je zapsán do obchodního rejstříku. U akciové společnosti je tvořen upisovanými akciemi v určité jmenovité hodnotě, u družstev součtem členských vkladů, k jejichž splacení se členové zavázali.

Fondy ze zisku jsou vytvářeny ze zákona – zákonný rezervní fond u s.r.o., a.s. a nedělitelný fond u družstva, nebo jsou dány statutami společnosti – statutární fondy, anebo jsou vytvářeny dobrovolně.

¹³ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 134.

¹⁴ HRDÝ, M., HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer, str. 34.

Kapitálové fondy představují kapitál, který je z vně podniku, ale nejedná se o cizí zdroje. Patří sem dodatečné vklady společníků, které nezvyšují základní kapitál, emisní ážio u akciových společností, dary a dotace.

Rezervy jsou budoucí závazky podniku na provedení určitých úkonů. Jsou tvořeny na vrub nákladů a zúčtovány ve prospěch výnosů. Dělí se na zákonné a ostatní. Zákonné rezervy jsou daňově uznatelnými náklady.

Dlouhodobé závazky mají dobu splatnosti delší než 1 rok. Patří sem dlouhodobé dodavatelské úvěry, dlouhodobé bankovní úvěry a finanční výpomoci.

Krátkodobé závazky mají dobu splatnosti kratší než 1 rok. Patří sem krátkodobé obchodní úvěry, krátkodobé bankovní úvěry, závazky k zaměstnancům, zdravotním pojišťovnám atd.

3.5 Náklady kapitálu a optimální kapitálová struktura

Podle Marka¹⁵ získání každého druhu kapitálu pro financování podniku je spojeno s náklady. Tyto náklady musí podnik zaplatit vlastníkům kapitálu. Náklady kapitálu jsou pro firmu důležité z důvodu požadované míry výnosu. Jsou také podkladem pro výběr optimální kapitálové struktury a řadu dalších rozhodnutí v podniku. Musí se rozlišovat náklady jednotlivých druhů kapitálu a průměrné náklady podnikového kapitálu. Náklady jednotlivých druhů podnikového kapitálu jsou náklady, jež podnik musí uhradit za získání každé složky celkového kapitálu. Vážené průměrné náklady (WACC) představují průměrný náklad jednotlivých složek kapitálu a jejich podíl na celkovém kapitálu.

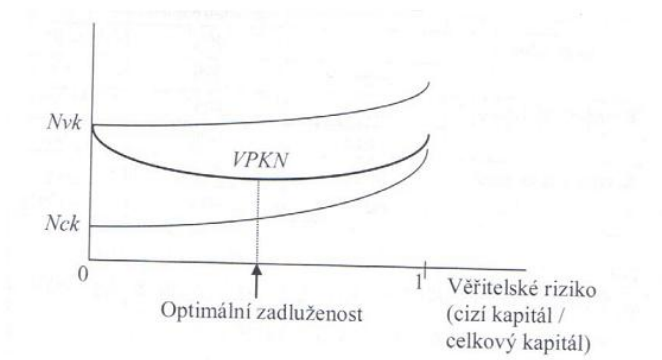
Marek¹⁶ uvádí, že náklady jednotlivých druhů kapitálu jsou závislé na míře rizika, do kterého investor vstupuje, a splatnosti kapitálu. Je zde důležitá i skutečnost, zda jsou daňově uznatelné nebo ne. Čím delší je doba splatnosti a čím je větší míra rizika, je požadována vyšší výnosnost kapitálu a jeho náklady rostou. Náklady jednotlivých druhů kapitálu se ve většině případů vyjadřují jako podíl na příslušném druhu kapitálu.

¹⁵ MAREK, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress, str. 449.

¹⁶ MAREK, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress, str. 449.

Dle Marka¹⁷ je optimální kapitálová struktura takové složení podnikového kapitálu, kdy jsou náklady na jeho pořízení minimální. Graficky to lze vyjádřit pomocí U-křivky celkových nákladů kapitálu.

Obrázek 3 U-křivka optimální kapitálové struktury

Zdroj: MAREK, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress, str. 453.

Optimalizace kapitálové struktury se nejčastěji určuje pomocí kritéria vážených průměrných nákladů kapitálu.

Synek uvádí¹⁸: „WACC vyjadřují, kolik procent ze zpoplatněného podnikem využívaného kapitálu stojí podnik právě užívání kapitálu.“

Vážené průměrné náklady jsou dány vztahem:

$$WACC = R_d \times (1 - t) \times D/C + R_e \times E/C$$

R_d – náklady na cizí kapitál

t – sazba daně z příjmů právnických osob

D – cizí kapitál

C – celkový kapitál

R_e – náklady na vlastní kapitál

E – vlastní kapitál

¹⁷ MAREK, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress, str. 449.

¹⁸ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 54.

Podle Valacha¹⁹ vliv daní snižuje cenu cizího kapitálu a náklady celkového kapitálu s vyšším zadlužením klesají, proto je pro podnik výhodnější mít více cizího kapitálu.

U-křivka celkových nákladů kapitálu ukazuje, že do určité míry zadlužení náklady na kapitál stoupají – vliv daní je pohlcen vyššími nároky věřitelů na úroky při vyšším zadlužení a vyšším riziku. S růstem zadluženosti se do jisté míry zvyšují jak náklady na cizí kapitál, tak náklady na vlastní kapitál. Průměrné náklady kapitálu se však nejdříve snižují a až při vysoké zadluženosti stoupají. Pro podnik je tedy nejlepší, když jsou průměrné náklady kapitálu nejnižší.

4 Zdroje financování podniku

4.1 Druhy financování podniku

Synek²⁰ uvádí, že v běžné praxi existuje několik hledisek, dle kterých můžeme financování rozdělovat. Patří sem dělení dle pravidelnosti financování, podle původu zdrojů, dle toho odkud finanční prostředky pocházejí a podle doby, na kterou nám je kapitál k dispozici.

4.2 Financování podle pravidelnosti financování

Dle Synka²¹ podle tohoto kritéria dělíme financování na běžné a mimořádné. Běžné financování je založeno na zajišťování a vynakládání peněz na běžný provoz firmy. Toto financování se týká oběžných aktiv. Souhrn oběžných aktiv nazýváme hrubý pracovní kapitál. Jeho řízení se bude věnovat další kapitola.

Mimořádné financování je financování při:

- zakládání podniku (nákup pozemků, budov, strojů aj.),
- rozšiřování podniku a jeho aktivit, tzv. projektovém financování,
- fúzi, akvizici, sanaci podniku, a také při likvidaci firmy.

¹⁹ VALACH, J. (1999). *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, str. 79.

²⁰ SYNEK, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, str. 332.

²¹ SYNEK, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, str. 332.

4.3 Pracovní kapitál

Synek²² uvádí, že financování běžné neboli krátkodobé je obtížnější než financování dlouhodobé. Jedná se o tzv. řízení pracovního kapitálu. Mezi jeho úkoly patří:

- určení potřebné (optimální) výše všech položek oběžných aktiv a jejich celkové sumy,
- určení, jakým způsobem bude oběžný majetek financovaný.

Pojem pracovní kapitál znamená, že kapitál stále pracuje, mění svojí podobu. Z peněz se mění na zásoby, polotovary, rozpracované a hotové výrobky, pohledávky a zpět na peníze. Kapitál, který představuje hodnotu všech oběžných aktiv ve firmě, se nazývá hrubý pracovní kapitál. Čistý pracovní kapitál je daný rozdílem mezi celkovou sumou oběžných aktiv a celkovou sumou krátkodobých pasiv.

Dle Synka²³ by každý podnik měl mít pouze takovou výši oběžného majetku, kolik provoz podniku vyžaduje. Jestliže ho má podnik méně, poté jsou výrobní kapacity nevyužity. Pokud ho má naopak více, je jeho část ponechána ladem a vyvolává náklady. Výše oběžných aktiv by tedy měla být optimální. Optimální výše je taková, při které podnik normálně funguje a má co nejmenší náklady. Stanovení potřebné výše oběžných aktiv lze dvěma způsoby:

- analyticky – u každé položky oběžných aktiv se určí optimální výše,
- globálně – souhrnný výpočet pomocí obrátového cyklu peněz a výše jednodenních nákladů.

Synek²⁴ uvádí: „*Obrátový cyklus peněz je doba mezi platbou za nakoupený materiál a přijetím inkasa z prodeje výrobků. Charakterizuje dobu, po kterou jsou fondy podniku vázány v oběžných aktivech.*“

Patří sem:

- doba obrátu zásob – *průměrná zásoba / (tržby / 360)*,
- doba obrátu pohledávek – *pohledávky / (tržby / 360)*,
- doba odkladu plateb – *pohledávky / jednodenní nákupy*.

²² SYNEK, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, str. 334.

²³ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 247.

²⁴ SYNEK, M. (2010). *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, str. 248.

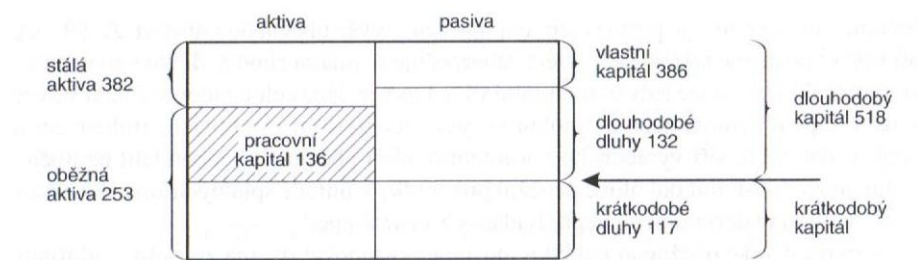
Obratový cyklus peněz se vypočítá:

$$(doba obratu zásob + doba obratu pohledávek) - doba odkladu plateb.$$

Čím je obratový cyklus peněz kratší, tím méně potřebuje podnik pracovního kapitálu.

Způsoby financování pracovního kapitálu

Obrázek 4 Vyjádření pracovního kapitálu z hlavních položek rozvahy

Zdroj: SYNEK, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, str. 335.

Dle Synka²⁵ je vidět, že část oběžných aktiv je v podniku trvale vázána a část je vázána přechodně. Úkolem podnikového financování je rozhodnout, jak bude každá složka oběžných aktiv financována. Rozlišují se tři přístupy k financování pracovního kapitálu – umírněný, agresivní a konzervativní přístup.

Umírněný přístup sladuje dobu splatnosti aktiv s dobou splatnosti pasiv. Trvalá aktiva jsou financována dlouhodobými zdroji a přechodná aktiva krátkodobými zdroji. Podstata přístupu je v tom, že peněžní toky plynoucí z aktiv hradí půjčky na ně poskytnuté.

Agresivní přístup používá k financování trvalých oběžných aktiv krátkodobý kapitál, protože je obvykle levnější než dlouhodobý. Toto financování je tedy levnější, ale hrozí zde větší riziko.

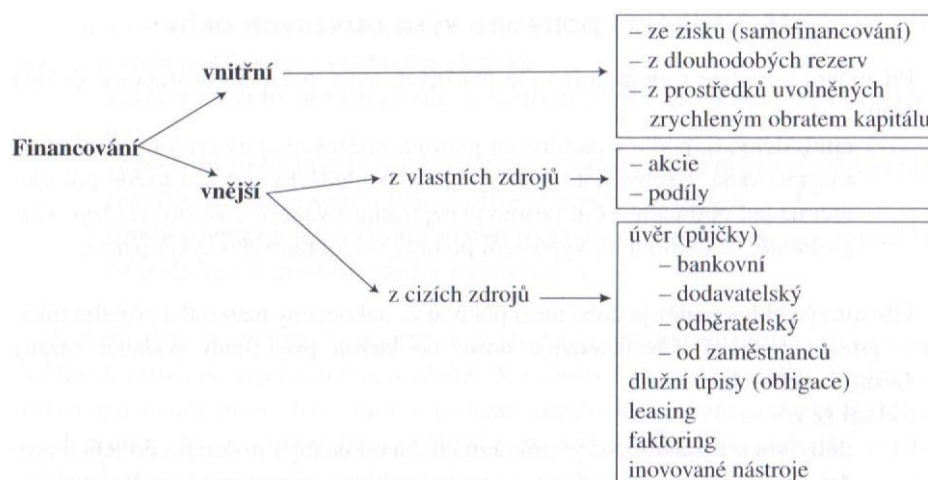
Konzervativní přístup financuje trvalá aktiva i oběžná aktiva dlouhodobým kapitálem. Tento přístup je dražší, ale přináší nejmenší riziko.

Všeobecně se uvádí, že financování krátkodobými pasivy je riskantnější, ale má své výhody: je levnější, je snazší a rychlejší ho získat.

²⁵ SYNEK, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing, str. 340.

4.4 Financování podniku podle původu zdrojů

Obrázek 5 Financování podniku dle původu zdrojů

Zdroj: SYNEK, M. (2010). Podniková ekonomika. Praha: C. H. Beck, str. 247.

4.4.1 Interní financování

Interní financování je spojené s vnitřní činností podniku. Bývá označováno také jako samofinancování. Mezi interní zdroje patří nerozdělený zisk, odpisy a rezervy. Dle Kaloudy²⁶ k výhodám samofinancování patří: nezvyšuje se počet akcionářů, podnik se více nezadlužuje. K nevýhodám naopak patří: menší stabilita zdrojů, vysoká cena vlastních zdrojů.

Odpisy

Odpisy vyjadřují peněžní opotřebení dlouhodobého hmotného majetku firmy. Pro firmu jsou to náklady, které nejsou výdajem, a proto firmě peníze zůstávají a mohou být zdrojem financování. Odpisy ovlivňují výsledek hospodaření a rentability podniku, daňový základ a výši daňové povinnosti.

Nerozdělený zisk

Nerozdělený zisk je část zisku po zdanění, jež zůstane podniku po povinných přidělech do fondů ze zisku a výplatě dividend. Podnik nesmí spoléhat pouze na nerozdělený zisk, jelikož je nestabilní.

²⁶ KALOUDA, F. (2011). *Finanční řízení podniku*. Plzeň: Aleš Čeněk, str. 214.

Rezervy

Rezervy jsou část zisku, která slouží při ochraně proti rizikům v budoucnu.

4.4.2 Externí financování

Externí neboli vnější financování se dělí na vlastní a cizí. Externí zdroje jsou rozmanitější než interní. Do vlastního financování patří vklady vlastníků – akcie (kmenové, prioritní), do cizího - dluhopisy, dlouhodobé úvěry, dlouhodobé dodavatelské úvěry, leasing. Vysoký podíl cizích zdrojů znamená vyšší zadlužení podniku, ale neříká, že podnik špatně hospodaří. Cizí zdroje jsou totiž levnější než vlastní a proto se hojně využívají.

Akcie

Emisí akcií získá podnik hotovost a koupí se majitel stává společníkem podniku. Akcie jsou dlouhodobým financováním podniku.

4.5 Financování podle doby splatnosti

Financování podle doby splatnosti se dělí na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé závazky mají splatnost do jednoho roku, dlouhodobé vyšší než 1 rok. Někdy se uvádí financování střednědobé, jež by mělo splatnost od jednoho do čtyř let.

4.5.1 Krátkodobé financování

Krátkodobý bankovní úvěr

Podmínky pro poskytnutí úvěru a splácení jsou pro každou firmu jiné. Využití je pro určitý účel např. nákup zboží, mzdy zaměstnancům.

Kontokorentní úvěr

Podnik může využívat na svém účtu peněžní prostředky do mínusu. Minusová částka je dohodnuta ve smlouvě s bankou.

Revolvingový úvěr

Hrdý a Horová²⁷ uvádí, že limit úvěru je dohodnutý ve smlouvě a je nepřekročitelný. Podnik může úvěr čerpat, pokud potřebuje, ale pokud má svoje finanční zdroje, může skutečné čerpání snížit. Neplatí úroky z nečerpané částky, ale pouze odměnu za rezervaci zdrojů, která je mnohem nižší než úrok.

Lombardní úvěr

„Lombardní úvěr je úvěr, který banka poskytuje oproti movité zástavě (cenné papíry, zásoby, pohledávky).“²⁸

Eskontní úvěr

Eskontní úvěr je spojený s eskontem směnky bankou. Banka odkupuje směnku za sníženou cenu a provizi. Pokud ji dlužník do doby splatnosti nesplatí, banka vymáhá částku opět na majiteli směnky.

Akceptační úvěr

„Banka garantuje zaplacení určitého závazku klienta. Banka se stává dlužníkem, ale dlužník musí tento závazek bance splatit do konce splatnosti směnky.“²⁹

Avalový úvěr

„Je to jakási bankovní záruka. Banka poskytuje záruku za závazek klienta. Věřitel tedy může poté požadovat proplacení po bance.“³⁰

Ramboursní úvěr

„Je to úprava akceptačního úvěru pro zahraniční obchod. Ramboursní banka na žádost dovozce akceptuje směnku vystavenou vývozcem.“³¹

Negociační úvěr

„Negociační úvěr je pozměnění eskontního úvěru pro zahraniční obchod. Dovozece platí směnkou vývozcí a přitom předem organizuje eskont směnky u negociační banky.“³²

Závazky k zaměstnancům

Podnik má v podstatě závazky k zaměstnancům stále, jelikož jim vyplácí jejich mzdu se zpožděním. Tyto zdroje většinou využívá k financování oběžného majetku.

²⁷ HRDÝ, M., HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer, str. 68.

²⁸ HRDÝ, M., HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer, str. 69.

²⁹ HRDÝ, M., HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer, str. 72.

³⁰ HRDÝ, M., HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer, str. 74.

³¹ HRDÝ, M., HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer, str. 74.

³² HRDÝ, M., HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer, str. 73.

Závazky k dodavatelům

Dodavatelé mohou odběratelům vystavit fakturu s určitou dobou splatnosti. Neplatí tedy hned. Po tuto dobu splatnosti dodavatelé odběratelům poskytují bezúroční úvěr.

Zálohy od odběratelů

Odběratelé mohou dopředu zaplatit zálohu, pokud jim firma vystaví zálohovou fakturu a zavazuje se ke zhotovení určitého díla, zboží.

4.5.2 Dlouhodobé financování

Dluhopisy

Dluhopisy jsou cenné papíry, s kterými je spojeno právo na splacení dlužné částky. Majitel dluhopisu má právo na vyplacení dlužné částky v nominální hodnotě plus předem vypočteného výnosu z obligace.

Emise dluhopisů

Emise dluhopisů znamená, že věřitel odkupuje obligace od emitenta a poskytuje mu finanční zdroje.

Hypoteční úvěr

Hypoteční úvěr je poskytován pro investice do nemovitostí. Poskytovatel má zástavní právo k nemovitostem. Firma měsíčně nebo čtvrtletně splácí předem dohodnuté splátky.

4.5.3 Další zdroje financování

4.5.3.1 Faktoring a forfaiting

Kalouda³³ uvádí: „*Faktoring je prodej krátkodobých pohledávek podniku faktorovi, který se stává fakticky reálným věřitelem.*“ Forfaiting je odkup dlouhodobých pohledávek. Dle Kaloudy³⁴ se odkup provádí před splatností pohledávek. Faktor i forfaiter si sráží úrok za dobu do splatnosti, rizikovou provizi a případné další náklady spojené s faktoringem a forfaitingem. Výhoda pro podnik spočívá v tom, že rychle získá platební prostředky a nemá vázaný kapitál v pohledávkách. Také se vyhýbá riziku

³³ KALOUDA, F. (2011). *Finanční řízení podniku*. Plzeň: Aleš Čeněk, str. 222.

³⁴ KALOUDA, F. (2011). *Finanční řízení podniku*. Plzeň: Aleš Čeněk, str. 222.

z nezaplacení pohledávek, změně kurzů a úrokových sazeb. Odpadají mu náklady na evidenci pohledávek. Nevýhoda spočívá ve vysoké ceně faktoringu a forfaitingu.

4.5.3.2 Leasing

Leasing je pořízení majetku na splátky. Podnik složí na začátku leasingu určitou částku (akontaci) a měsíčně splácí předem dohodnuté splátky. Po dobu leasingu podnik užívá předmět a po skončení leasingu předmět vrací nebo mu bezplatně připadne do vlastnictví. Po dobu pronájmu je majetek ve vlastnictví pronajímatele.

Valach³⁵ uvádí, že jsou tři hlavní druhy leasingu:

- provozní – firma si majetek zapůjčí, užívá ho a po skončení smlouvy jej vrátí, nestává se vlastníkem majetku, životnost majetku není shodná s dobou nájemní smlouvy,
- finanční – je dlouhodobý, firma splátkami uhradí celou hodnotu majetku, po skončení leasingu si firma majetek odkupuje nebo jí bezplatně připadne do vlastnictví,
- prodej a zpětný pronájem – firma prodá svůj majetek leasingové společnosti a pak si od ní majetek pronajme.

Valach³⁶ informuje o výhodách a nevýhodách leasingu. Výhodami leasingu jsou – firma nemusí jednorázově vynakládat velké množství finančních prostředků, snížení rizika spojené s investováním, zvýšení konkurenceschopnosti, zvýšení likvidity podniku, platby leasingu snižují daňové zatížení. Nevýhodami jsou, že náklady spojené s jeho pořízením jsou většinou vyšší než náklady spojené s úvěrem, omezení vlastnických práv, odebrání předmětu smlouvy.

³⁵ VALACH, J. (1999). *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, str. 228.

³⁶ VALACH, J. (1999). *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, str. 229.

5 Finanční analýza podniku a její základní ukazatele

Podnik by měl před přijímáním rozhodnutí o financování udělat jakousi inventuru svého dosavadního hospodaření a to jak se to promítá ve finanční výkonnosti a zdraví podniku – finanční analýzu. Důležitá rozhodnutí se ve firmě dělají poměrně často, proto by se měla finanční analýza provádět průběžně a vyhodnocovat alespoň jednou za rok.

Scholleová uvádí³⁷: „*Finanční analýza je soubor činností, jejichž cílem je zjistit a komplexně vyhodnotit finanční situaci podniku.*“

Uživatelé finanční analýzy jsou tzv. stakeholders. Jsou to všechny osoby, které jsou nějakým způsobem spojené s podnikem. Patří sem vlastníci podniku, investoři, banky, věřitelé, dodavatelé, zákazníci, konkurenti, zaměstnanci, manažeři a také stát a orgány státní správy. Mezi základní zdroje pro finanční analýzu patří: účetní závěrka, rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow.

Mezi základní techniky finanční analýzy se zařazuje analýza absolutních ukazatelů – horizontální a vertikální analýza, analýza rozdílových ukazatelů, analýza poměrových ukazatelů, rozbor pracovního kapitálu, souhrnné ukazatele finančního zdraví a v posledních letech také ukazatel přidané hodnoty EVA.

5.1 Elementární metody finanční analýzy

5.1.1 Analýza extenzivních ukazatelů

Podle autorů Hrdého a Horové³⁸ jsou extenzivní neboli absolutní ukazatele přímo zjištěné v účetních výkazech. Absolutní ukazatele jsou používány v horizontální i vertikální analýze. Absolutní ukazatele se dělí na stavové a tokové. Stavové jsou ukazatele k určitému časovému okamžiku a ukazatele, jež vyjadřují určitý časový interval, se nazývají tokové veličiny.

³⁷ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 149.

³⁸ HRDÝ, M.; HOROVÁ, M. (2009). *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer ČR, str. 180.

5.1.1.1 Horizontální analýza

Autorka Scholleová³⁹ uvádí, že horizontální analýza sleduje časové změny položek v účetních výkazech. Nutností je vytvořit dostatečně dlouhou časovou řadu z důvodu menších nepřesností při interpretaci výsledků.

$$\text{absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

$$\text{procentní změna} = \text{absolutní změna} \times 100 / \text{ukazatel}_{t-1}$$

Ukazatel_t udává hodnotu ukazatele ve sledovaném období a ukazatel_{t-1} hodnotu ukazatele v období předcházejícím.

Mrkvička a Kolář⁴⁰ píší: „*Výstupy z horizontální analýzy lze vyjádřit formou bazických nebo řetězových indexů. Bazické indexy porovnávají hodnoty určitého ukazatele v jednotlivých obdobích s hodnotou téhož ukazatele ve zvoleném stále stejném období, které je vzato za základní období. Řetězové indexy srovnávají hodnoty určitého ukazatele v jednotlivých obdobích s hodnotou téhož ukazatele v předcházejícím období.*“

5.1.1.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza se dle Scholleové⁴¹ zabývá položkami účetních výkazů z hlediska proporcionality vzhledem k základní veličině. Nejčastěji se jedná o poměrování jednotlivých složek účetních výkazů k celkovým aktivům nebo pasivům (procentní rozbor).

³⁹ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. .

⁴⁰ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). *Finanční analýza*. Praha : ASPI, a.s., str. 55.

⁴¹ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. .

5.1.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Hrdý a Horová⁴² uvádí: „Rozdílové ukazatele představují rozdíl dvou absolutních ukazatelů. Někdy jsou nazývány také jako finanční fondy nebo fondy finančních prostředků.“ Mezi rozdílové ukazatele patří čistý pracovní kapitál, čisté pohotové prostředky a čisté peněžně pohledávkové fondy.

5.1.2.1 Analýza čistého pracovního kapitálu (Net working capital)

Knihu Hrdého a Horové⁴³ uvádí, že čistý pracovní kapitál (ČPK) je rozdíl mezi oběžnými aktivy (- dlouhodobé pohledávky) a krátkodobými závazky:

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

nebo

$$\text{ČPK} = \text{vlastní kapitál} + \text{cizí dlouhodobý kapitál} - \text{stálá aktiva.}$$

Ukazatel čistého pracovního kapitálu indikuje platební schopnost podniku. Čím vyšší je ČPK (při dostatečné likvidnosti složek aktiv), tím by měla být větší schopnost podniku splácet své finanční závazky. Hodnota čistého pracovního kapitálu musí být kladná, pokud je záporná, jedná se o tzv. nekrytý dluh. ČPK může být ovlivňován způsobem oceňování majetku. Ne vždy tedy růst ČPK znamená růst likvidity.

5.1.2.2 Analýza čistých pohotových prostředků

V knize Finance podniku od Hrdého a Horové⁴⁴ se lze dočíst, že čisté pohotové prostředky (ČPP) jsou rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. Do pohotových peněžních prostředků patří peníze v hotovosti a na běžných účtech. Někdy je možno zařadit i směnky, šeky, krátkodobé cenné papíry a krátkodobé termínované vklady.

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

⁴² HRDÝ, M.; HOROVÁ, M. (2009). Finance podniku. Praha: Wolters Kluwer ČR, str. 180.

⁴³ HRDÝ, M.; HOROVÁ, M. (2009). Finance podniku. Praha: Wolters Kluwer ČR, str. 180.

⁴⁴ HRDÝ, M.; HOROVÁ, M. (2009). Finance podniku. Praha: Wolters Kluwer ČR, str. 180.

5.1.2.3 Analýza čistého peněžního majetku

Hrdý a Horová⁴⁵ se zabývají i čistým peněžním majetkem (ČPM). Čistý peněžní majetek zahrnuje do oběžných aktiv také krátkodobé pohledávky, kromě nevymahatelných. Vzorec pro výpočet čistého peněžního majetku:

$$\text{ČPM} = \text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{nelikvidní pohledávky} - \text{krátkodobá pasiva.}$$

5.1.3 Analýza poměrových ukazatelů

5.1.3.1 Ukazatele likvidity

Dle Mrkvičky a Koláře⁴⁶: „*Likvidita je momentální schopnost podniku uhradit své splatné závazky a je měřítkem krátkodobé, resp. okamžité solventnosti. Solventnost je obecná schopnost podniku získávat prostředky na úhradu svých závazků a lze ji chápat jako relevantní přebytek hodnoty aktiv nad hodnotou závazků se současným posouzením likvidnosti těchto aktiv, tj. schopnosti převodu na peníze.*“

Ukazatel běžné likvidity (Current Ratio)

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobá pasiva}$$

Mrkvička a Kolář⁴⁷ píší: „*Vyhodnocení ukazatele se interpretuje způsobem: kolika korunami oběžných aktiv je kryta jedna koruna krátkodobých pasiv.*“

Dle Scholleové⁴⁸ běžná likvidita vyjadřuje, kolikrát je oběžný majetek vyšší než krátkodobý kapitál, neboli kolikrát je podnik schopen uspokojit věřitele, pokud promění všechna svá aktiva na peníze. Optimální hodnota likvidity je 1,8 – 2,5. Mrkvička a Kolář⁴⁹ uvádí, že čím vyšší dosahuje ukazatel hodnoty, tím větší je naděje na zachování platební schopnosti podniku, hodnota by neměla klesnout pod 1.

⁴⁵ HRDÝ, M.; HOROVÁ, M. (2009). Finance podniku. Praha: Wolters Kluwer ČR, str. 180.

⁴⁶ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 74.

⁴⁷ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 76.

⁴⁸ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 163.

⁴⁹ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 76.

Ukazatel pohotové likvidity (Quick Ratio)

$$\text{Pohotová likvidita} = \text{finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky} / \text{krátkodobá pasiva}$$

Autoři Mrkvička a Kolář⁵⁰ píše, že ukazatel pohotové likvidity je přísnější než běžné likvidity. Při finanční analýze se používá srovnání těchto dvou ukazatelů. Pokud je pohotová likvidita podstatně nižší, znamená to, že má podnik nadměrný počet zásob. Jestliže je ukazatel pohotové likvidity vysoký, pro vlastníky a manažery podniku to znamená, že část oběžného majetku je v podniku vázána v prostředcích, které vynášejí malý nebo žádný úrok. To může ovlivnit rentabilitu podniku. Dle Scholleové⁵¹ by měla být hodnota pohotové likvidity 1 – 1,5.

Ukazatel peněžní (hotovostní) likvidity (Cash Ratio)

$$\text{Peněžní likvidita} = \text{finanční majetek} / \text{krátkodobá pasiva}$$

Mrkvička a Kolář uvádí⁵²: „Do čitatele zlomku se zahrnují peníze v hotovosti, účty v bankách a krátkodobý finanční majetek.“ Dle Scholleové⁵³ je doporučená hodnota peněžní likvidity 0,2 – 0,5.

5.1.3.2 Ukazatele rentability

Podle Mrkvičky a Koláře⁵⁴: „Rentabilita je měřítko schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, resp. dosahovat zisku pomocí investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku z podnikání. Rentabilita charakterizuje výdělek z podnikatelské činnosti za určité období pomocí základního vztahu: $\text{zisk} / \text{investovaný kapitál}$.“

Pro výpočet ukazatelů rentability se používá výsledek hospodaření, a to v různých formách. Ve vzorcích uvedených níže je použit výsledek hospodaření před zdaněním a úroky (EBIT). EBIT je složen z výsledku hospodaření před zdaněním a nákladových úroků.

⁵⁰ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 76.

⁵¹ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 163.

⁵² MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 77.

⁵³ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 163.

⁵⁴ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 82.

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (Return of Equity, ROE)

$$ROE = EBIT / \text{vlastní kapitál}$$

Autorka Růčková⁵⁵ uvádí: „*Rentabilita vlastního kapitálu vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého akcionáři či vlastníky podniku. Pomocí tohoto ukazatele mohou investoři zjistit, zda je jejich kapitál reprodukován s náležitou intenzitou odpovídající riziku investice.*“

Pokud ROE roste, vyjadřuje to např. zlepšení výsledku hospodaření, zmenšení podílu vlastního kapitálu nebo zmenšení úročení cizího kapitálu.

Ukazatel rentability aktiv (Return on Assets, ROA)

$$ROA = EBIT / \text{aktiva celkem}$$

Rentabilita aktiv prezentuje, jak se daří společnosti z dostupných aktiv vytvářet zisk. Růčková⁵⁶ udává: „*ROA je celková výnosnost kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly podnikatelské činnosti financovány.*“ Dle Mrkvičky a Koláře⁵⁷ rentabilita aktiv podniku umožňuje stanovovat mezní úrokovou míru, při které je firma ochotna přijmout úvěr. Úroková míra musí být menší než ROA.

Ukazatel rentability celkového vloženého kapitálu (Return on Investment, ROI)

$$ROI = EBIT \times (1 - t) / \text{aktiva}$$

Mrkvička a Kolář⁵⁸ uvádí: „*Rentabilita celkového vloženého jmění udává „čistou“ rentabilitu firmy z pohledu podnikatele nacházejícího se současně v pozici vlastníka i věřitele.*“

Ukazatel rentability tržeb (Return on Sale, ROS)

$$ROS = EBIT / \text{tržby}$$

Dle Scholleové⁵⁹ ukazatel rentability tržeb představuje, kolik korun zisku připadne na jednu korunu tržeb. Tzn. jaká je celková marže firmy po zvážení všech jejích nákladů.

⁵⁵ RŮČKOVÁ, P. (2008). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha : GRADA Publishing, a.s., str. 53.

⁵⁶ RŮČKOVÁ, P. (2008). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha : GRADA Publishing, a.s., str. 52.

⁵⁷ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 84.

⁵⁸ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 85.

⁵⁹ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 162.

5.1.3.3 Ukazatele aktivity

Synek⁶⁰ definuje ukazatele aktivity: „*Ukazatele aktivity měří, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy.*“ Dle Holečkové⁶¹: „*Ukazatele aktivity jsou využívány pro řízení aktiv, umožňují vyjádřit a kvantifikovat, jak účinně, intenzivně a rychle podnik využívá svůj majetek.*“

Dle Holečkové⁶² se ukazatele aktivity dělí na dva typy:

- rychlost obratu – kolikrát se položka přemění do jiné položky za určité období, kolikrát hodnota tržeb, výnosů převyšuje hodnoty položky aktiv,
- doba obratu – délka období, jež je potřebné k uskutečnění jednoho obratu.

Ukazatel obratu celkových aktiv

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \text{tržby} / \text{aktiva}$$

Dle Scholleové⁶³ ukazatel říká, kolikrát se celková aktiva obrátí do tržeb za rok. Ukazatel by měl mít nejméně hodnotu 1.

Ukazatel obratu dlouhodobého hmotného majetku

$$\text{Obrat dlouhodobého hmotného majetku} = \text{tržby} / \text{dlouhodobý hmotný majetek}$$

Autorka Holečková⁶⁴ ve své knize přibližuje ukazatel dlouhodobého hmotného majetku. Ukazatel vypovídá o intenzitě a efektivnosti využívat budovy, stroje, zařízení a o počtu obratu dlouhodobého majetku v tržby za rok. Znamená to, jaká částka byla vyprodukována z 1 Kč dlouhodobého hmotného majetku. Když hodnota ukazatele klesá, jeho flexibilita se snižuje, takže se zvyšují fixní náklady a zvyšuje se citlivost firmy na pokles tržeb.

⁶⁰ SYNEK, M. (2002). *Podniková ekonomika*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, str.

⁶¹ HOLEČKOVÁ, J. (2008). *Finanční analýza firmy*. Praha : ASPI, a.s., str. 81.

⁶² HOLEČKOVÁ, J. (2008). *Finanční analýza firmy*. Praha : ASPI, a.s., str. 81.

⁶³ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 165.

⁶⁴ HOLEČKOVÁ, J. (2008). *Finanční analýza firmy*. Praha : ASPI, a.s., str. 82

Ukazatel obratu zásob

$$\text{Obrat zásob} = \text{tržby} / \text{zásoby}$$

Kubíčková a Kotěšovcová⁶⁵ uvádí: „Ukazatel vypovídá, kolikrát se konečný či průměrný stav zásob obrátil v dosažených ročních tržbách. Čím kratší doba obratu, tím četnější obrat a tím vyšší úroveň hospodaření se zásobami.“

Ukazatel doby obratu zásob

$$\text{Doba obratu zásob} = 365 / \text{obrat zásob}$$

Dle Scholleové⁶⁶ zlomek udává počet dnů od doby, kdy jsou v podniku vázány zásoby do jejich spotřeby. Čím kratší je doba obratu, tím lepší je to situace pro podnik. Nelze však opomenout optimální velikost zásob.

Ukazatel obratu pohledávek

$$\text{Obrat pohledávek} = \text{tržby} / \text{pohledávky}$$

Mrkvička a Kolář⁶⁷ ve své knize uvádí: „Ukazatel udává počet obrátek za období, tj. jak rychle jsou pohledávky transformovány do hotovosti. Čím rychlejší obrat pohledávek, vyšší hodnota ukazatele, tím rychleji podnik inkasuje své pohledávky a může získanou hotovost použít k dalším nákupům nebo jiným investicím.“

Doba obratu pohledávek

$$\text{Doba obratu pohledávek} = 365 / \text{obrat pohledávek}$$

Dle Mrkvičky a Koláře⁶⁸: „Ukazatel vyjadřuje, jak dlouho se majetek podniku v průměru za rok vyskytuje ve formě pohledávek, resp. za jak dlouho jsou v podniku v průměru inkasovány pohledávky.“ Autoři Mrkvička a Kolář⁶⁹ dále uvádějí, že hodnota ukazatele by se neměla přeceňovat, protože ne vždy pokles doby obratu pohledávek znamená, že dochází k rychlejším úhradám pohledávek. Platební chování odběratelů se nemusí měnit. Tyto chyby lze odstranit, pokud se zkrátí intervaly pro sledování vývoje tržeb a pohledávek.

⁶⁵ KUBÍČKOVÁ, D.; KOTĚŠOVCOVÁ, J. (2006). Finanční analýza. Praha : Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., str. 75.

⁶⁶ SCHOLLEOVÁ, H. (2008). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, str. 165.

⁶⁷ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 95.

⁶⁸ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 96.

⁶⁹ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. Praha : ASPI, a.s., str. 96.

Obrat závazků

$$\text{Obrat závazků} = \text{nákupy na obchodní úvěr} / \text{závazky z obchodního styku}$$

Doba obratu závazků

$$\text{Doba obratu závazků} = 365 / \text{obrat závazků}$$

5.1.3.4 Ukazatele finanční stability

Ukazatel věřitelského rizika (Debt Ratio)

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \text{cizí zdroje} / \text{celková aktiva}$$

Dle autorky Růčkové⁷⁰ platí, že čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je riziko věřitelů vyšší. Ukazatel se však musí posuzovat i s ohledem na celkovou výnosnost podniku a strukturu cizího kapitálu.

Koeficient samofinancování (Equity Ratio)

$$\text{Koeficient samofinancování} = \text{vlastní kapitál} / \text{celková aktiva}$$

Dle Mrkvičky a Koláře⁷¹: „Ukazatel je doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika a jejich součet činí 100%. Vyjadřuje podíl, v jakém jsou celková aktiva podniku financována ze zdrojů jeho vlastníků.“

Ukazatel úrokového krytí (Interest Coverage)

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \text{EBIT} / \text{nákladové úroky}$$

Autorka Růčková⁷² uvádí, že ukazatel úrokového krytí říká, kolikrát je zisk vyšší než úroky. Ukazatel ukazuje, jak velký je pro věřitele bezpečnostní polštář. Jako doporučená hodnota se v zahraničí označuje hodnota dosahující trojnásobku i více. Po zaplacení úroku by měl zůstat také nějaký efekt pro akcionáře. Tato podmínka je logická, protože firmy, jež dosahují většího růstu tržeb, jsou schopny více využívat cizí kapitál a jsou schopné platit fixní část úroku.

⁷⁰ RŮČKOVÁ, P. (2008). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: GRADA Publishing, a.s., str. 58.

⁷¹ MRKVIČKA, J.; KOLÁŘ, P. (2006). Finanční analýza. 2. vyd. Praha : ASPI, a.s., str. 89.

⁷² RŮČKOVÁ, P. (2008). Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: GRADA Publishing, a.s., str. 59.

Praktická část

Praktická část práce je samotnou analýzou financování vybrané firmy. Jako metody pro praktickou část jsou zvoleny analýza a srovnání vybraných ukazatelů v čase. Je zde posuzován vývoj celkových pasiv firmy a jejich jednotlivých složek, využívání zdrojů k financování podniku a finanční výkonnost firmy. Dle vybraných ukazatelů je interpretován vlastní názor na finanční zdraví podniku a doporučení pro budoucí chod firmy.

Tabulka 1 Ukazatele a vzorce použité pro výpočty

Oběžná aktiva	Zásoby + krátkodobé pohledávky + finanční majetek
Krátkodobá pasiva	Krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry
EBIT	Výsledek hospodaření před zdaněním + nákladové úroky
Čistý pracovní kapitál	Oběžná aktiva – krátkodobá pasiva
Rentabilita aktiv	EBIT / aktiva celkem
Rentabilita vlastního kapitálu	EBIT / vlastní kapitál
Rentabilita tržeb	EBIT / výnosy celkem
Běžná likvidita	Oběžná aktiva / krátkodobá pasiva
Pohotová likvidita	Finanční majetek + krátkodobé pohledávky / krátkodobá pasiva
Peněžní likvidita	Finanční majetek / krátkodobá pasiva
Obrat aktiv	Výnosy celkem / aktiva celkem
Doba obratu pohledávek	$365 / (\text{výnosy celkem} / \text{krátkodobé pohledávky})$
Doba obratu krátkodobých závazků	$\text{Krátkodobé závazky} \times 365 / (\text{celkové náklady} - \text{odpisy dlouhodobé majetku})$
Věřitelské riziko	Cizí zdroje / aktiva celkem
Samofinancování	Vlastní kapitál / aktiva celkem
Úrokové krytí	EBIT / nákladové úroky

Zdroj: vlastní zpracování

6 Představení firmy CHAKO Trans s.r.o.

Firma CHAKO Trans s.r.o. byla založena 23. května 2001 za účelem podnikání ve vnitrostátní nákladní automobilové dopravě. Zakladateli a vlastníky podniku jsou Drahomír Chaloupka a Tomáš Kolář. Základní kapitál firmy činil 200 000,- Kč, každý ze zakladatelů vložil po 100 000,- Kč, jejich rozdělení pravomocí bylo 50:50, což stále přetrvává. Firma od začátku působení až do dnešní doby převáží cukr a sádrokarton pro firmy Rigips a.s. a Cukrovary TTD Dobruška a.s. Při vzniku společnosti se disponovalo pouze jedním nákladním automobilem a dvěma zaměstnanci (vlastníci). V roce 2002, 2003 a 2004 přibylo do vlastnictví firmy po jedné nákladní soupravě. Do majetku podniku se také během těchto tří let zapsaly dva firemní osobní automobily. To je znamením, že se firmě dařilo a rozšiřování si mohla dovést. V roce 2007 se zvyšuje počet nákladních souprav na šest a firma již vlastní čtyři osobní automobily. Od roku 2008 se zvyšuje pouze počet nákladních souprav:

- 2008 – sedm nákladních souprav – firma začala vyvážet do ciziny, především do Německa a Rakouska,
- 2009 – devět nákladních souprav – v tomto roce firma začíná vyvážet do Holandska,
- 2010 – devět nákladních souprav.

V roce 2011 přibývá jeden osobní automobil a zároveň se prodávají 2 nákladní soupravy z důvodu opotřebování a jejich nevyužití. S počtem souprav se zvyšoval i počet zaměstnanců firmy, nyní má podnik Chako Trans s.r.o. 10 zaměstnanců a vlastník Drahomír Chaloupka od roku 2003 přestal pracovat ve firmě jako řidič a začal pouze vést a řídit podnik.

7 Analýza financování firmy Chako Trans s.r.o.

7.1 Charakteristika kapitálové struktury firmy Chako Trans s.r.o.

Kapitálová struktura podniku je tvořena pasivy, tedy vlastním a cizím kapitálem a časovým rozlišením.

Tabulka 2 Kapitálová struktura firmy Chako Trans s.r.o. (tis. Kč)

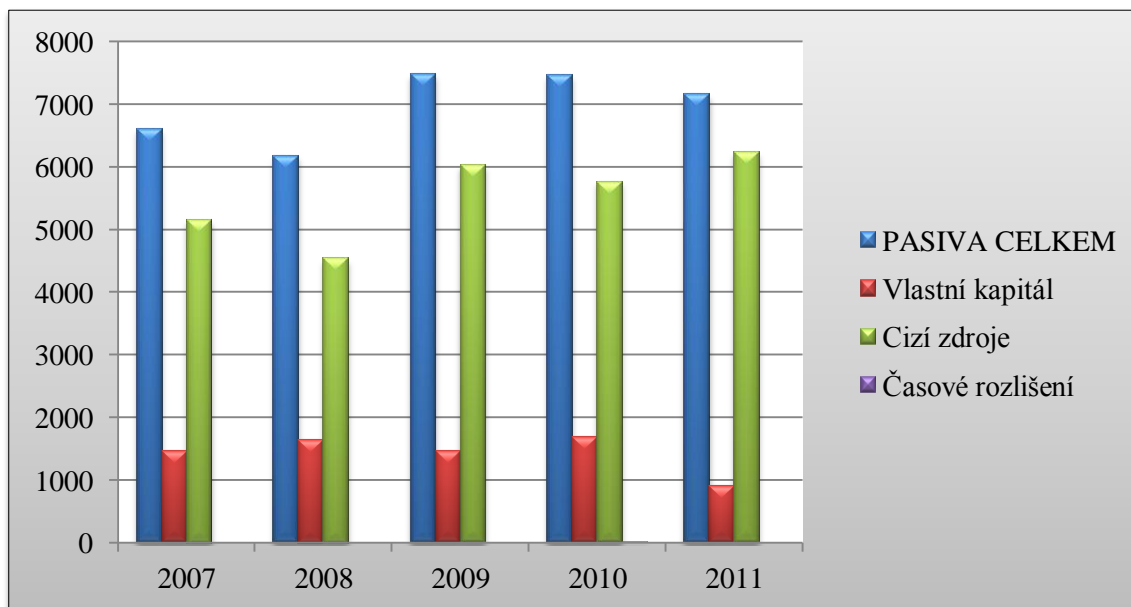
Označení	PASIVA	Číslo řádku	2007	2008	2009	2010	2011
	PASIVA CELKEM	13	6613	6184	7485	7469	7155
A.	Vlastní kapitál	14	1454	1649	1462	1681	913
A. I.	Základní kapitál	15	200	200	200	200	200
A. II.	Kapitálové fondy	16	1130	1130	1130	1130	1130
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ost. fondy ze zisku	17	69	74	85	85	62
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	18	205	196	209	48	266
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období +/-	19	-150	49	-162	218	-745
B.	Cizí zdroje	20	5159	4535	6023	5770	6242
B. I.	Rezervy	21	1318	845	0	0	0
B. III.	Krátkodobé závazky	23	1577	1592	1655	1387	1825
B. IV. 1.	Dlouhodobé bankovní úvěry	24	1279	0	3000	2729	2711
B. IV. 2.	Krátkodobé bankovní úvěry	25	985	2098	1368	1654	1706
C. I.	Časové rozlišení	26	0	0	0	18	0

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Tabulka 1 ukazuje, že pasiva firmy Chako Trans s.r.o. jsou tvořena vlastním kapitálem, cizím kapitálem a časovým rozlišením. Časové rozlišení je v této kapitálové struktuře zanedbatelné, protože je vykazováno pouze v roce 2010, a to v malé částce. Největší položkou pasiv ve sledovaném období jsou cizí zdroje firmy. Cizí zdroje jsou tvořeny rezervami, krátkodobými a dlouhodobými závazky a krátkodobými a dlouhodobými úvěry. Od roku 2008 tvoří většinu cizích zdrojů krátkodobé závazky a krátkodobé bankovní úvěry. Vlastní kapitál firmy je tvořen základním kapitálem, kapitálovými fondy, rezervními fondy a výsledkem hospodaření minulých let a běžného účetního období. Nejvyšší podíl na vlastním kapitálu mají kapitálové fondy, které jsou stále ve stejné výši. Firma má zdroje také v rezervních fondech a fondech tvořených ze zisku.

Nejdůležitější součástí vlastního kapitálu je ovšem výsledek hospodaření běžného účetního období, který udává, zda firma dosáhla zisku nebo ztráty.

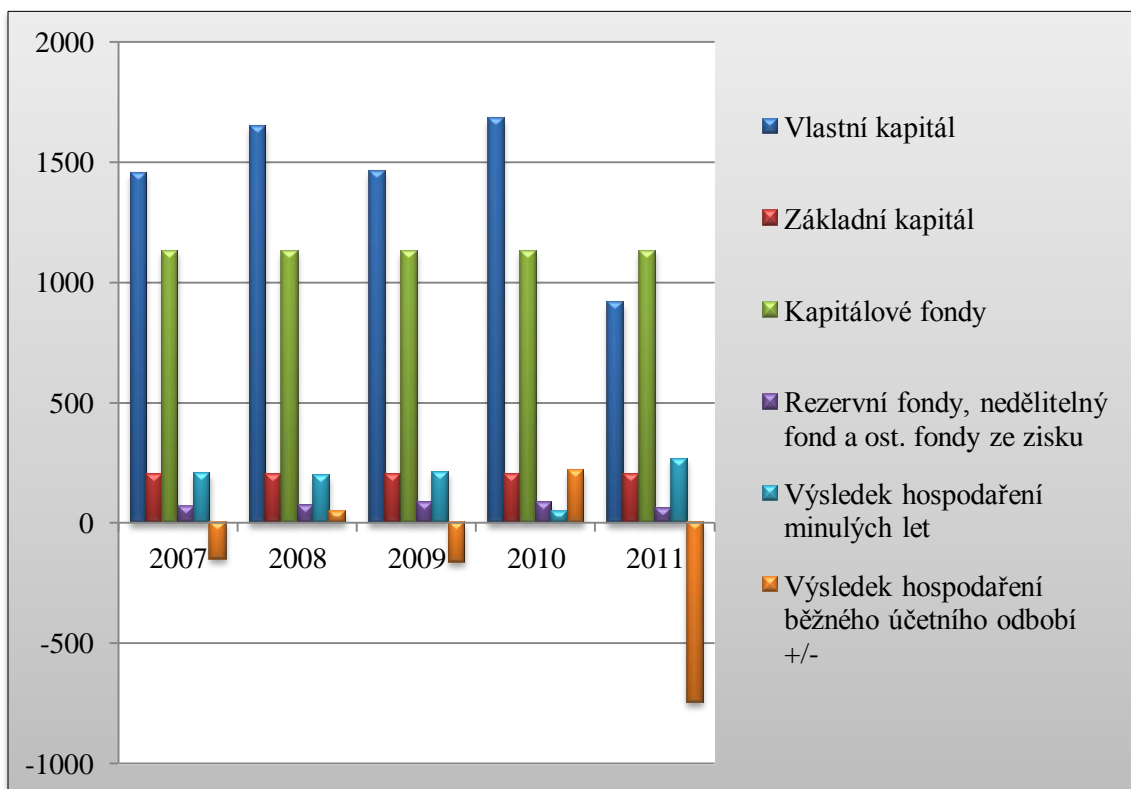
Graf 1 Struktura kapitálu firmy Chako Trans s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Vývoj pasiv firmy Chako Trans s.r.o. nezaznamenává výrazné skoky. V roce 2008 se pasiva snížila, ale rok 2009 udává zvýšení z důvodu velkého zvýšení cizích zdrojů. V roce 2010 oproti roku 2009 se pasiva nepatrně snížila. Příčinou snížení je pokles cizích zdrojů. Rok 2011 je ve znamení nárůstu cizích zdrojů, ale snížení celkových pasiv. Hlavním důvodem je obrovská ztráta v tomto roce.

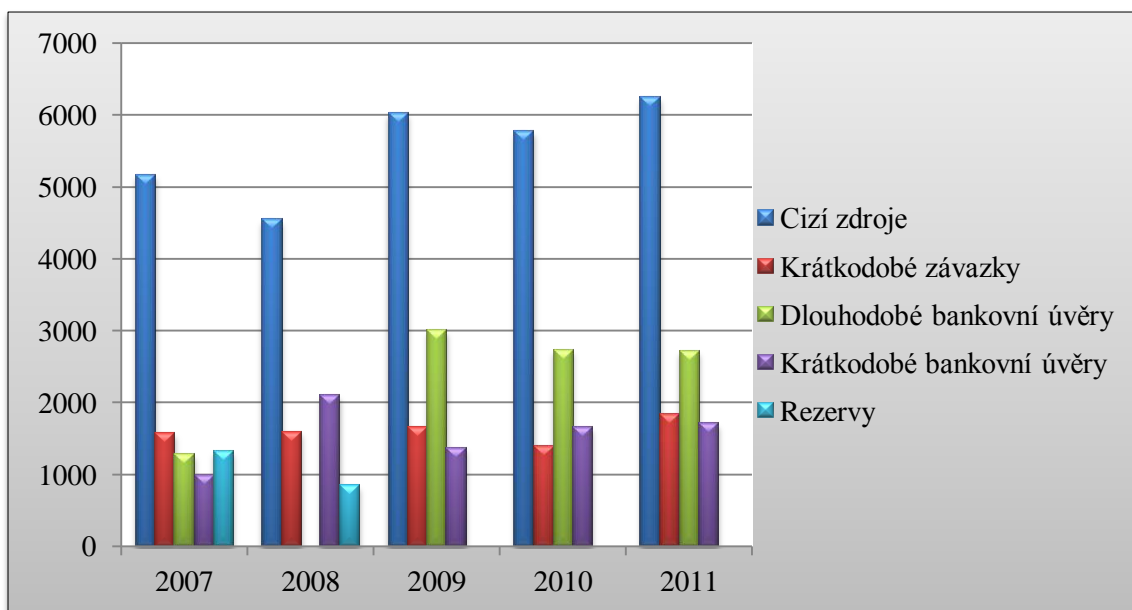
Graf 2 Struktura vlastního kapitálu firmy Chako Trans s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Vlastní kapitál v průběhu sledovaného období kolísá a to z důvodu velikosti výsledku hospodaření běžného účetního období. Největší ztrátu zaznamenala firma v roce 2011, kdy je vlastní kapitál nejnižší. Ke ztrátě došlo z důvodu, že výnosy byly značně nižší než náklady společnosti v tomto roce. Došlo k velkému poklesu výnosů oproti roku 2010. Možnou příčinou mohlo být zvýšení nákladů na dopravu – pohonné hmoty, mýtné. Základní kapitál a kapitálové fondy nám vlastní kapitál nijak nemění, jelikož jsou ve všech letech konstantní. Rezervní fondy jsou ve sledovaném období skoro na stejné úrovni, proto vlastní kapitál ovlivňují pouze nepatrně. Vlastní kapitál firmy je tedy nejvíce ovlivňován výsledkem hospodaření minulých let a výsledkem hospodaření běžného účetního období.

Graf 3 Struktura cizích zdrojů firmy Chako Trans s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Cizí zdroje firmy Chako Trans jsou z větší části tvořeny krátkodobými pasivy. Pouze v roce 2007, kdy měla firma rezervy a dlouhodobé bankovní úvěry, jsou dlouhodobé a krátkodobé zdroje vyrovnané. Je zde patrné, že v roce 2008 neměla firma žádné dlouhodobé bankovní úvěry, proto je jejich nárůst v roce 2009 o 3000% z důvodu nákupu nemovitosti. Od roku 2009 firma nemá žádné rezervy a dlouhodobé bankovní úvěry se postupně snižují. Krátkodobé závazky jsou ve sledovaném období vyvážené. Naopak krátkodobé bankovní úvěry vykazují v roce 2008 skok o více jak 100%. V dalších letech se snižují a nedochází k velkým výkyvům. Firma je splácí a nemá potřebu si opatřovat nové.

7.2 Zdroje financování firmy Chako Trans s.r.o.

Při rozhodování firmy o zdrojích financování jejího podnikání musí být zohledněna míra rizika, časová souhra zdrojů s pořizovanými aktivy, dostupnost zdrojů a jejich cena.

Firma Chako Trans s.r.o. ve sledovaném období využívá krátkodobé i dlouhodobé zdroje. Jako hlavní zdroj krátkodobého financování používá tři kontokorentní úvěry, dále závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům a orgánům státní správy. Koupě

osobních automobilů firmy je financována bankovními úvěry na dobu 5 let. Nákladní soupravy jsou financovány finančním leasingem na 4,5 roku. Nejdelším úvěrem firmy je 10-ti letý dlouhodobý podnikatelský úvěr na koupi nemovitosti.

Pro finanční stabilitu firmy je doporučováno dodržovat čtyři základní pravidla financování, která byla popsána v teoretické části. Nyní budou aplikována tři vybraná na firmu Chako Trans s.r.o. Budou to zlaté bilanční pravidlo, pravidlo vyrovnání rizika a pari pravidlo.

7.3 Zlaté bilanční pravidlo dlouhodobých aktiv a pasiv

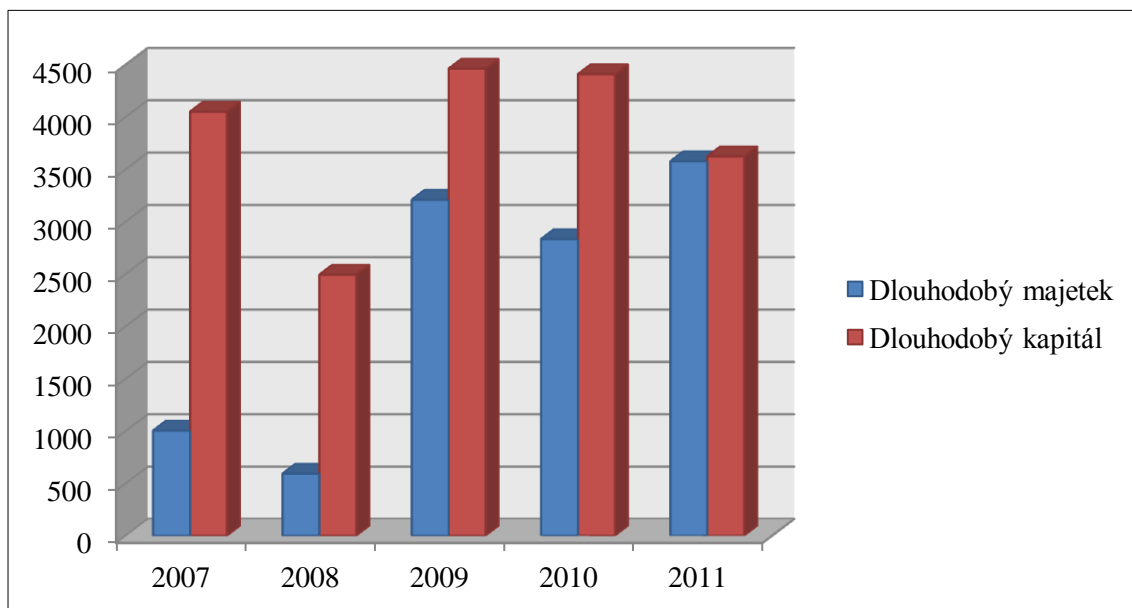
Tabulka 3 Zlaté bilanční pravidlo dlouhodobých aktiv a pasiv (tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011
Dlouhodobý majetek	1005	593	3210	2834	3577
Dlouhodobý kapitál	4051	2494	4462	4410	3624
Přebytek kapitálu	3046	1901	1252	1576	47

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Zlaté bilanční pravidlo říká, že aktiva a pasiva by měla být časově sladěna. Dlouhodobý majetek by měl být financován dlouhodobými zdroji. Pravidlo je ve všech letech splněno. Ovšem tabulka ukazuje, že firma měla v letech 2007 až 2010 velký nadbytek dlouhodobého kapitálu v porovnání s dlouhodobým majetkem. Dochází tedy k překapitalizování. Největší rozdíl byl v roce 2007 a to o více jak 3000 tisíc Kč. Podnik by mohl svůj nadbytek dlouhodobého kapitálu lépe zhodnotit. Dlouhodobý kapitál by mohl být investován do nákupu nových nákladních souprav, pokud by byl podnik schopen zařídit jejich využití.

Graf 4 Zlaté bilanční pravidlo dlouhodobých aktiv a pasiv

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Z grafu je patrné velké snížení dlouhodobého majetku i kapitálu v roce 2008 oproti roku 2007. V roce 2009 došlo k nákupu dlouhodobého hmotného majetku a dlouhodobý kapitál se zvýšil, což značí, že dlouhodobý majetek byl financován dlouhodobými zdroji.

7.4 Zlaté bilanční pravidlo krátkodobých aktiv a pasiv

Tabulka 4 Zlaté bilanční pravidlo krátkodobých aktiv a pasiv (tis. Kč)

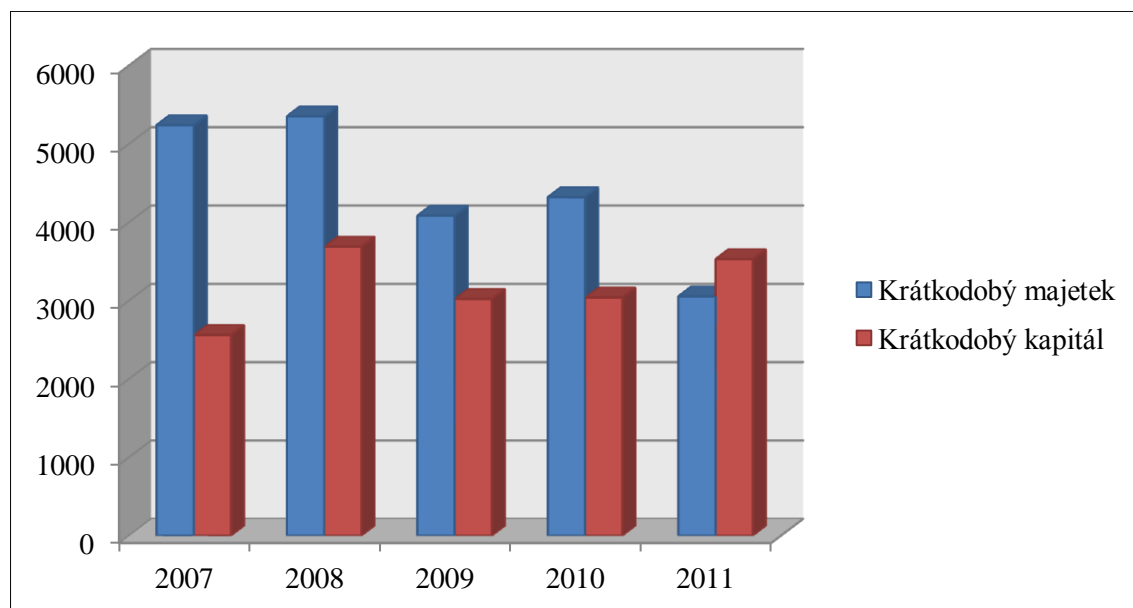
	2007	2008	2009	2010	2011
Krátkodobý majetek	5242	5355	4086	4322	3055
Krátkodobý kapitál	2562	3690	3023	3041	3531
Přebytek kapitálu	-2680	-1665	-1063	-1281	476

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Krátkodobá aktiva by měla být financována krátkodobými pasivy. Dle tabulky je patrné, že má firma až do roku 2010 nedostatek krátkodobého kapitálu, je podkapitalizovaná, a proto musí být část krátkodobých aktiv financována dlouhodobými zdroji, což je pro firmu neefektivní. Pouze v roce 2011 má firma dostatek krátkodobého kapitálu.

Financuje všechna svá krátkodobá aktiva krátkodobými pasivy, ale má jich více a proto vzniká tzv. nekrytý dluh.

Graf 5 Zlaté bilanční pravidlo krátkodobých aktiv a pasiv

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

7.5 Pravidlo vyrovnání rizika

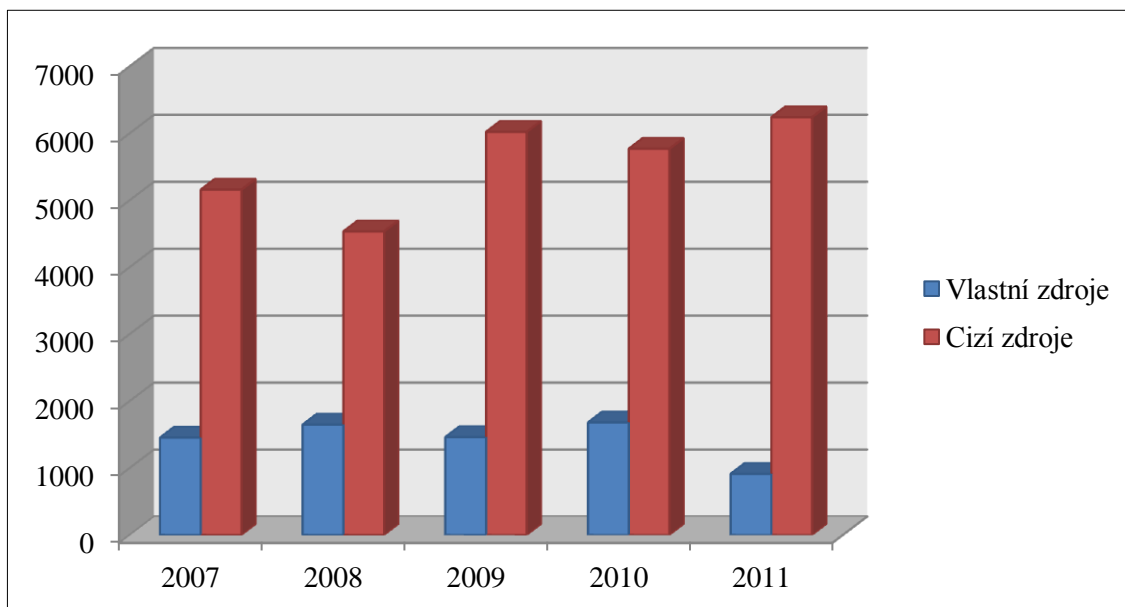
Tabulka 5 Pravidlo vyrovnání rizika (tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011
Vlastní zdroje	1454	1649	1462	1681	913
Cizí zdroje	5159	4535	6023	5770	6242
Nedostatek vlastních zdrojů	3705	2886	4561	4089	5329

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Podle pravidla by měl být vlastní kapitál alespoň ve stejné výši jako cizí zdroje. Vlastní kapitál je ve sledovaném období až čtyřikrát menší, v roce 2011 dokonce šestkrát. Pravidlo vyrovnání rizika tedy není splněno v celém sledovaném období. Podnik se z tohoto hlediska jeví jako velmi rizikový.

Graf 6 Pravidlo vyrovnání rizika

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Graf ukazuje, že se vlastní kapitál ve sledovaném období mění pouze nepatrně. Kromě roku 2011, kdy došlo k velké ztrátě. Cizí kapitál od roku 2009 zůstává okolo určité výše, to znamená, že i když je podnik velmi rizikový z hlediska pravidla vyrovnání rizika, lze vysledovat, že jeho stav je neměnný a zdá se, že může takto fungovat.

7.6 Pari pravidlo

Tabulka 6 Pari pravidlo (tis. Kč)

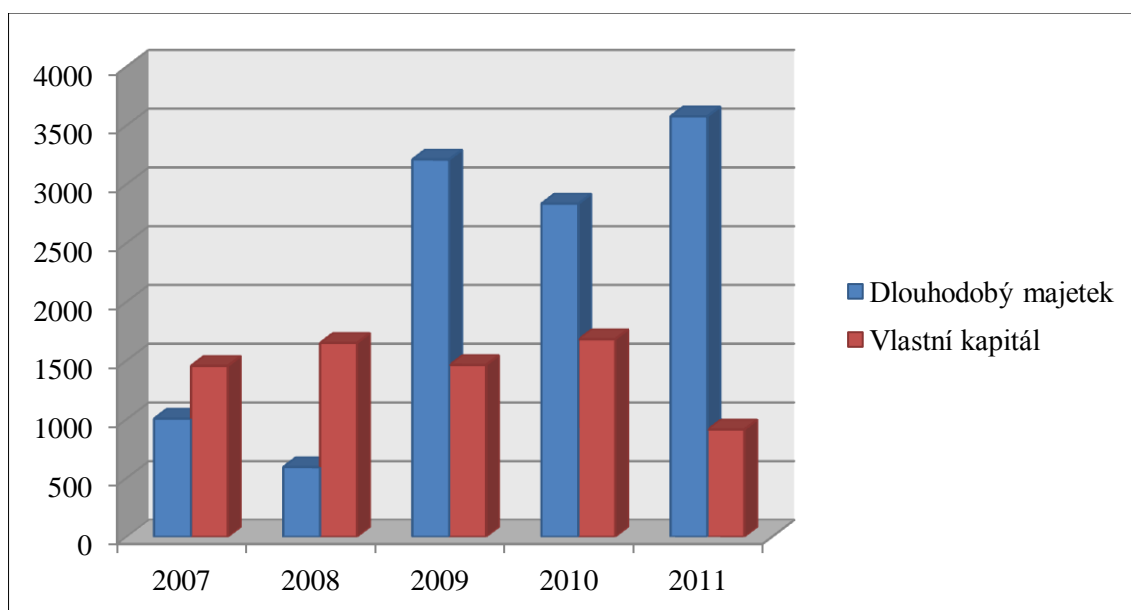
	2007	2008	2009	2010	2011
Dlouhodobý majetek	1005	593	3210	2834	3577
Vlastní kapitál	1454	1649	1462	1681	913
Rozdíl	449	1056	-1748	-1153	-2664

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Pari pravidlo udává, že podnik by měl mít pouze tolik vlastního kapitálu, kolik je dlouhodobého majetku. V lepším případě by to mělo být méně, aby mohla firma využívat také dlouhodobý cizí kapitál. Pokud tomu tak není, dochází k překapitalizování a ztrátě efektivnosti financování. Rovnost může nastat pouze tehdy, pokud firma

nevyužívá žádné cizí dlouhodobé zdroje. Z kapitálové struktury firmy Chako Trans s.r.o. je patrné, že firma využívá dlouhodobý cizí kapitál ve všech vybraných letech, proto by měl ve všech letech dlouhodobý majetek převyšovat vlastní kapitál. V prvních dvou letech je zřejmé, že firma dostatečně nevyužívá dlouhodobé cizí zdroje. Od roku 2009 firma využívá svých cizích zdrojů na financování dlouhodobého majetku.

Graf 7 Pari pravidlo

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

7.7 Horizontální analýza pasiv

Tabulka 7 Horizontální analýza pasiv

PASIVA	2008 abs. (tis. Kč)	2008 rel. (%)	2009 abs. (tis. Kč)	2009 rel. (%)	2010 abs. (tis. Kč)	2010 rel. (%)	2011 abs. (tis. Kč)	2011 rel. (%)
PASIVA CELKEM	-429	-6,5	1301	21,0	-16	-0,2	-314	-4,2
Vlastní kapitál	195	13,4	-187	-11,3	219	15,0	-768	-45,7
Výsledek hospodaření minulých let	-9	-4,4	13	6,6	-161	-77,0	218	454,2
Výsledek hospodaření běžného účetního období	199	132,7	-211	-430,6	386	238,3	-963	-441,7
Cizí zdroje	-624	-12,1	1488	32,8	-253	-4,2	472	8,2
Krátkodobé závazky	15	1,0	63	4,0	-268	-16,2	438	31,6
Dlouhodobé bankovní úvěry	-1279	-100	3000	-	-271	-9,0	-18	-0,7
Krátkodobé bankovní úvěry	1113	113,0	-730	-34,8	286	21,0	52	3,1

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Tabulka 6 ukazuje absolutní a relativní změnu vybraných složek pasiv. Absolutní změna je rozdíl mezi ukazatelem v určitém období s hodnotou ukazatele v předcházejícím období. Relativní změna je procentní vyjádření tohoto rozdílu. Vývoj ukazatelů je velice nestabilní. Ve výsledku hospodaření jsou velice znatelné výkyvy, ať se již jedná o jeho snížení či zvýšení. Největší skok byl zaznamenán v roce 2011 oproti roku 2010, a to až o -442 %. Cizí zdroje zažily největší nárůst v roce 2009 ve srovnání s rokem 2008, což souvisí s nárůstem dlouhodobých bankovních úvěrů. Z tabulky je patrné, že výkyvy v počítaných ukazatelích jsou nestabilní a nelze z nich vyvodit nějaké závěry, které by určovaly, jak by se mohly vyvíjet v budoucnu.

7.8 Vertikální analýza pasiv

Tabulka 8 Vertikální analýza pasiv (%)

PASIVA	2007	2008	2009	2010	2011
PASIVA CELKEM	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	22,0	26,7	19,5	22,5	12,8
Základní kapitál	3,0	3,2	2,7	2,7	2,8
Kapitálové fondy	17,1	18,3	15,1	15,1	15,8
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ost. fondy ze zisku	1,0	1,2	1,1	1,1	0,9
Výsledek hospodaření minulých let	3,1	3,2	2,8	0,6	3,7
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-2,3	0,8	-2,2	2,9	-10,4
Cizí zdroje	78,0	73,3	80,5	77,3	87,2
Krátkodobé závazky	23,8	25,7	22,1	18,6	25,5
Dlouhodobé bankovní úvěry	19,3	-	40,1	36,5	37,9
Krátkodobé bankovní úvěry	14,9	33,9	18,3	22,1	23,8

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Vertikální analýza udává jak velký je podíl dílčích položek pasiv na celkových pasivech. Z tabulky 7 je patrné, že největší podíl na celkových pasivech mají cizí zdroje a to v průměru okolo 80%. Příčinou nárůstu cizích zdrojů v roce 2010 oproti 2009 je nárůst dlouhodobého úvěru a v roce 2011 oproti roku 2010 nárůst krátkodobých závazků. Poměr cizího a vlastního kapitálu je neúnosně vysoký, měl by činit 1:2. Poměru není dosaženo v žádném roce sledovaného období, ovšem celkový poměr cizího a vlastního kapitálu nezaznamenává výrazné výkyvy. Podle toho lze usoudit, že firma může fungovat i při nedodržování daného poměru.

7.9 Čistý pracovní kapitál

Tabulka 9 Čistý pracovní kapitál (tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011
Čistý pracovní kapitál	2680	1665	1063	1281	-476

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Čistý pracovní kapitál se pohybuje až do roku 2010 v kladných hodnotách, což znamená, že podnik vykazuje dobrou platební schopnost. Čím vyšší je ČPK, tím lepší je

schopnost podniku hradit své závazky při dostatečné likvidnosti jeho složek. Od roku 2007 do roku 2009 se čistý pracovní kapitál snižuje, rok 2010 značí pozitivní vývoj, ale bohužel v roce 2011 dochází k velkému poklesu. ČPK je v minusu a vzniká tzv. nekrytý dluh.

7.10 Analýza poměrových ukazatelů

7.10.1 Ukazatele rentability

Tabulka 10 Ukazatele rentability (%)

	2007	2008	2009	2010	2011
Rentabilita aktiv ROA	1,1	5,0	2,5	8,8	-5,1
Rentabilita vlastního kapitálu ROE	5,2	18,7	12,9	39,2	-39,6
Rentabilita tržeb ROS	0,5	2,0	1,8	4,6	-3,2

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Nejdůležitějším ukazatelem rentability je rentabilita celkového kapitálu neboli rentabilita aktiv (ROA), dle něho usuzujeme celkovou ziskovost a úspěšnost podnikání. Vývoj ROA je nerovnoměrný. Rentabilita celkového kapitálu se v roce 2008 zvýšila, v 2009 snížila a v roce 2010 zase zvýšila. V roce 2010 nastal největší nárůst, kdy bylo dosaženo i nejvyššího zisku ve sledovaném období.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) vykazuje také nerovnoměrný vývoj, ale její hodnoty jsou daleko vyšší. Opět dochází k výraznému skoku z roku 2009 na 2010, kdy je nárůst o 27%, a hodnota ROE je nejvyšší za sledované období.

Rentabilita tržeb (ROS) udává, jestli je firma schopna dosáhnout zisku ze svých tržeb. Ukazatel udává, že firma je schopna dosahovat zisku. Ukazatel v roce 2008 stoupl, ale bohužel rok 2009 udává snížení, ovšem ne na takovou hodnotu jako v roce 2007. Rok 2010 nastal velký nárůst o více jak 200%, což značí u firmy úspěch.

U všech ukazatelů rentability lze spatřit, že nejhorším rokem byl rok 2007, kdy firma dosahuje u všech ukazatelů nejnižších hodnot. V roce 2008 ukazatele stouply, ale bohužel rok 2009 značí snížení a to z důvodu hospodářské krize, která postihla i firmu Chako Trans s.r.o. Rok 2010 svědčí o jejím zotavení, kdy ukazatele mají nejvyšší

hodnoty ve sledovaném období. Záporných hodnot ukazatele nabývají pouze v roce 2011. Ukazatel rentability vlastního kapitálu se snížil o více jak 200% stejně jako rentabilita tržeb.

7.10.2 Ukazatele likvidity

Tabulka 11 Ukazatele likvidity

	2007	2008	2009	2010	2011
Běžná likvidita	2,19	1,45	1,35	1,42	0,87
Pohotová likvidita	2,05	1,44	1,35	1,42	0,87
Peněžní likvidita	0,11	0,15	0,27	0,02	0,04

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Ukazatele likvidity vyjadřují schopnost podniku splácet své dluhy. Ukazatele běžné likvidity by měly dosahovat hodnoty 1,5 – 2,5, což firma splňuje pouze v roce 2007, roky 2008, 2009 a 2010 se rozmezí velice blíží, ale rok 2011 je z tohoto hlediska rizikovější. V letech 2008, 2009, 2010 podnik splňuje hodnotu ukazatele pohotové likvidity, která by měla být v rozmezí 1 – 1,5. Rok 2011 opět vykazuje hodnotu pod stanoveným limitem. Hodnota ukazatele peněžní likvidity je splněna pouze v roce 2009, kdy dosahuje 0,27 a je tedy v rozmezí 0,2 – 0,5, což je uváděno jako ideální rozmezí. Do roku 2009 se peněžní likvidita blížila optimu, ovšem od roku 2010 je hodně pod ideálním rozmezím.

7.10.3 Ukazatele aktivity

Tabulka 12 Ukazatele aktivity

	2007	2008	2009	2010	2011
Obrat celkových aktiv	2,4	2,4	1,4	1,9	1,6
Doba obratu pohledávek	114	116	115	109	93
Doba obratu krátkodobých závazků	38	40	59	41	24

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Ukazatel obratu celkových aktiv by neměl být nižší než 1, což firma splňuje v každém roce analýzy. V průměru se celková aktiva obrátí dvakrát za rok do tržeb. Doba obratu pohledávek udává, jak dlouho se majetek ve firmě vyskytuje ve formě pohledávek, tedy za jak dlouho jsou firmě splaceny pohledávky. Doba obratu pohledávek se od roku 2008 snižuje. Ovšem záleží také na velikost pohledávek, které se snížily v roce 2009 skoro o třetinu, ale pokles doby obratu pohledávek se snížil pouze o jeden den. V roce 2010 došlo k navýšení pohledávek, ale ke snížení ukazatele, což znamená pro firmu dobrý vývoj. Firma má ale nejvíce pohledávek s dobou splatnosti do 90 dnů, je tedy patrné, že obchodní partneři platí firmě skoro s měsíčním zpožděním. Pouze v roce 2011 se doba obratu pohledávek přiblížila době splatnosti pohledávek v podniku.

Firma má stanovenou oficiální splatnost závazků k dodavatelům do 30 dnů, ovšem některé krátkodobé závazky mohou být splatné do 140 dnů. Druhý údaj firma plní ve všech sledovaných letech s velkou rezervou. Závazky k dodavatelům v roce 2007 a 2008 splácela s desetidenním zpožděním, bohužel v roce 2009 až s dvacetidenním. Od roku 2009 se doba obratu závazků snižuje a v roce 2011 je dokonce o 6 dní kratší než splatnost závazků k dodavatelům.

7.10.4 Ukazatele zadluženosti

Tabulka 13 Ukazatele zadluženosti (%)

	2007	2008	2009	2010	2011
Věřitelské riziko	58,1	59,7	80,5	77,3	87,2
Samofinancování	22,0	26,7	19,5	22,5	12,8
Úrokové krytí	0,34	1,34	0,54	1,51	-0,95

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů firmy Chako Trans s.r.o.

Nejdůležitějším ukazatelem zadluženosti je celková zadluženost neboli ukazatel věřitelského rizika. Dle Knápkové a Pavelkové⁷³ by se hodnota tohoto ukazatele měla pohybovat v rozmezí 30 – 60%. Optimální zadluženosti dosahuje firma v letech 2007 a 2008. V roce 2009 stoupla o 20%, což způsobil nárůst dlouhodobých cizích zdrojů, ale od roku 2009 je věřitelské riziko vyšší než je jeho doporučená hodnota.

⁷³ KNÁPKOVÁ, A.; PAVELKOVÁ, D. (2010). Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. Praha: Grada, str. 84

Koeficient samofinancování udává, jak se vlastní kapitál podílí na financování aktiv. Je doplňujícím ukazatelem k věřitelskému riziku a měl by se pohybovat v rozmezí 40 - 70%. Z důvodu velkého využívání cizích zdrojů nedosahuje doporučené hodnoty v žádném roce sledovaného období.

Ukazatel úrokového krytí udává jak je firma schopna splácet své úroky. Knápková a Pavelková⁷⁴ uvádí, že by jeho hodnota neměla klesnout pod 5, což firma v žádném roce zdaleka nesplňuje. V roce 2011 je ukazatel dokonce záporný a to z důvodu velké ztráty. Z pohledu tohoto ukazatele se firma jeví jako velmi riziková.

8 Hodnocení výsledků a doporučení pro firmu Chako Trans

S.R.O.

Hodnocení základních pravidel financování

Při hodnocení zlatého bilančního pravidla dlouhodobých aktiv a pasiv je znatelné, že firma toto pravidlo splňuje ve všech uvedených letech, ale bohužel má velký přebytek kapitálu, který se s postupem času snižuje. Naopak zlaté bilanční pravidlo krátkodobých aktiv a pasiv je až do roku 2010 nesplněno, krátkodobý majetek je sice z části financovaný krátkodobými pasivy, ale část musí být financována dlouhodobým kapitálem, což pro firmu znamená vyšší náklady.

Pravidlo vyrovnání rizika značí, že firma je velmi riziková, jelikož má nedostatek vlastních zdrojů. Nejvíce v roce 2011, kdy dochází k velké firemní ztrátě.

Pari pravidlo je splněno od roku 2009. Vlastní kapitál je nižší než velikost dlouhodobého majetku a firma tedy může jeho část financovat svými dlouhodobými cizími zdroji.

Hodnocení výsledků rentability

Firma vykazovala nízké hodnoty rentability aktiv a rentability tržeb. Rentabilita vlastního kapitálu vykazuje nejlepší výsledky. Je patrné, že roky 2008 a 2010 jsou z hlediska rentability hodnoceny nejlépe, ale bohužel rok 2011 značí obrovský propad a to až o 200% u všech ukazatelů rentability.

⁷⁴ KNÁPKOVÁ, A.; PAVELKOVÁ, D. (2010). Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. Praha: Grada, str. 86.

Hodnocení výsledků likvidity

Platební schopnost podniku hradit své závazky není pozitivní. Běžná likvidita od roku 2008 klesá a nedosahuje doporučeného rozmezí. Pohotová likvidita dosahuje doporučených hodnot v letech 2008, 2009 a 2010. Nejhůře je na tom peněžní likvidita podniku, pouze v roce 2010 dosahuje doporučené hodnoty. Z ukazatelů je těžké vyvodit, který rok byl pro firmu nejlepším, protože ani v jednom roce se všechny ukazatele nepohybují v požadované míře. Lze však říci, že rok 2011 dosahuje z hlediska platební schopnosti nejhorších hodnot. Platební schopnost podniku ohrožena.

Hodnocení výsledků aktivity

Ukazatele aktivity ve firmě Chako Trans s.r.o. vykazují pozitivní hodnoty. Ukazatel obratu celkových aktiv dosahuje hodnot vyšších než jedna, což je minimální hranice. Obrat pohledávek se od roku 2009 snižuje, odběratelé se tedy snaží platit s kratším odkladem, i když stále nedodržují domluvenou dobu splatnosti. Co se týče ukazatele obratu krátkodobých závazků, dosahuje velmi kladných hodnot. Firma ve sledovaném období splácela své závazky do dohodnuté splatnosti, pokud se bere v úvahu splatnost 140 dní. Některé závazky jsou ovšem splatné do 30 dnů. Firmě se podařilo snížit obrat krátkodobých závazků až na 23 dní v roce 2011. Dodržuje tedy splatnost svých závazků v obou kritériích.

Hodnocení výsledků zadluženosti

Firma Chako Trans je velice zadlužená a její zadluženost každým rokem stoupá a to skoro až k 90% v roce 2011. Je to dáno rozložením cizích a vlastních zdrojů financování. Firma má nedostatek vlastního kapitálu, z důvodu malých zisků nebo vysokých ztrát, proto nedosahuje koeficient samofinancování doporučených hodnot. Úrokové krytí dosahuje hrozivě nízkých hodnot a je velmi rizikové, v budoucích letech by mohla mít firma problém s dalším získáváním cizích zdrojů, pokud by se dostala do mimořádných finančních situací.

Celkové hodnocení firmy Chako Trans s.r.o.

Z mého pohledu si firma Chako Trans s.r.o. nevede nejhůře. Kladně bych hodnotila, jak postupné zlepšování a dodržování pravidel financování podniku, tak ukazatelů aktivity. Firma samozřejmě vykazuje velkou zadluženost. Je to z důvodu složení pasiv podniku, která jsou tvořena především cizími zdroji. Použití vlastních zdrojů by pro ni mohlo být velice nákladné. Platební schopnost podniku a ukazatele rentability nevykazují pozitivní hodnoty. Myslím si, že u malé firmy je dobré alespoň jednou za rok zhodnotit její finanční výkonnost a snažit se o její zlepšení, stejně jako u velkých firem. Ovšem většina menších firem se o finanční analýzu nezajímá a snaží se hospodařit dle svého vlastního zdravého uvážení. Jejím cílem je fungovat, přežít a přitom dosáhnout zisku.

Doporučení pro firmu Chako Trans s.r.o.

Firma Chako Trans s.r.o. by se měla snažit o zvýšení vlastního kapitálu, aby bylo dodrženo pravidlo vyrovnaní rizika a tím pádem by se zvýšil i koeficient samofinancování. Hlavním problémem firmy Chako Trans, je také míra věřitelského rizika, která dosahuje vysokých hodnot, a proto by bylo dobré postupně snižovat cizí zdroje. Nelze vypořádat budoucí vývoj firmy Chako Trans, ale je zřejmé, že vysoké hodnoty zadluženosti a záporné hodnoty ukazatelů rentability jsou nejméně přijatelné v posledním roce sledovaného období. Je pravděpodobné, že tyto hodnoty jsou způsobeny vysokým zdražením pohonných hmot a mýtného a nepřizpůsobeným cenám přepravy.

Firma by tedy měla apelovat na své odběratele, aby upravili ceny přepravy dle aktuálních nákladů.

9 Závěr

Práce byla rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část přibližovala vše, co se týkalo financování podniku. Popisovala financování podniku, čím je ovlivněno a jak se řídí. Byla zde popsána čtyři základní pravidla financování, která by měla firma dodržovat. Dále se zabývala majetkovou a kapitálovou strukturou podniku, náklady kapitálu a optimální strukturou kapitálu. Byly popsány zdroje financování podniku z hlediska jejich dělení podle pravidelnosti financování, podle původu a dle doby splatnosti. Poslední kapitola teoretické části se zabývala finanční analýzou a jejími ukazateli.

Praktická část práce byla zaměřena na analýzu financování podniku a její finanční výkonnost a to v nejbližším minulém období 2007 – 2011.

Pro analýzu byla vybrána firma Chako Trans s.r.o., která sídlí ve středočeském kraji a podniká v silniční nákladní dopravě. Nejprve byla provedena analýza kapitálové struktury podniku, kdy se analyzovala pasiva celkem a struktura vlastního a cizího kapitálu. Je zde patrné, že vlastní kapitál je nejvíce ovlivněn výsledkem hospodaření běžného období a většinu cizích zdrojů tvoří krátkodobá pasiva.

Vertikální analýza podniku ukazuje, že většina pasiv je tvořena cizími zdroji. Horizontální analýza udává nevyrovnané rozdíly a to především z důvodu hospodářské krize a velkého zdražení pohonných hmot v roce 2011. Dle údajů v horizontální analýze je těžko odhadnutelné, jak se firma bude nadále vyvíjet.

Další část je zaměřena na zdroje podnikání ve firmě Chako Trans s.r.o. a pravidla financování podniku. Zlaté bilanční pravidlo ukázalo, že firma má nadbytek dlouhodobého kapitálu a nedostatek krátkodobého kapitálu. Podnik tedy krátkodobý majetek financoval dlouhodobými zdroji, což je pro firmu dražší. Pravidlo vyrovnaní rizika není splněno, firma má velké množství cizího kapitálu. Pari pravidlo je splněno od roku 2009, kdy podnik využívá na financování dlouhodobého majetku také dlouhodobé cizí zdroje.

Poslední část je zaměřena na ukazatele finanční analýzy. Rentabilita firmy Chako Trans je velice nízká a v roce 2011 dosahuje dokonce záporných hodnot. Likvidita podniku neznačí špatnou platební schopnost až do roku 2010, v roce 2011 jsou hodnoty daleko pod minimem. Ukazatele aktivity značí příliš dlouhou dobu obratu pohledávek, kdy firmě odběratelé platí s velkým zpožděním, naopak firma se snaží dodržovat splatnost

svých závazků do 40 dnů, což se jí kromě roku 2009 daří. A v poslední řadě ukazatele zadluženosti značí velké věřitelské riziko, které se rok od roku zvyšuje. Ani koeficient úrokového krytí nedosahuje doporučeného minima, firma se jeví velmi rizikově.

Cílem práce byla analýza financování podniku a její finanční výkonnosti, zhodnocení a praktická doporučení pro firmu. Pro analýzu byla využita pravidla financování podniku a ukazatele finanční analýzy. Hodnocení ukázalo do roku 2010 nevyužití dlouhodobého kapitálu a velké množství krátkodobých aktiv, která jsou financována právě dlouhodobým kapitálem, což je pro firmu méně rizikové, ale více nákladné. Největším problémem firmy je její zadluženost až 80%, velmi nízké hodnoty rentability a doba obratu pohledávek.

Firma Chako Trans s.r.o. by měla zauvažovat nad zdroji svého financování a tím, která aktiva budou jakými zdroji financována. Měla by se snažit apelovat na své odběratele, aby dodržovali splatnosti. A v neposlední řadě, by měl být brán zřetel na její zadluženost, kterou by měla firma zmenšovat.

Literatura

Primární zdroje

Monografie

HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.

HRDÝ, Milan a Michaela HOROVÁ. *Finance podniku*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009, 180 s. ISBN 978-80-7357-492-5.

KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 299 s. ISBN 978-80-7380-315-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 205 s. ISBN 978-80-247-3349-4.

KUBÍČKOVÁ, Dana; KOTĚŠOVCOVÁ, Jana. *Finanční analýza*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2006. 125 s. ISBN 80-86754-57-X.

MAREK, Petr a kol. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2. aktual. vyd. Praha: Ekopress, 2009, 634 s. ISBN 978-80-86929-49-1.

MRKVIČKA, Josef; KOLÁŘ, Pavel. *Finanční analýza*. 2. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2006. 228 s. ISBN 80-7357-219-2.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 2. aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.

SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing, 2008, 256 s. ISBN 978-247-2424-9.

SYNEK, Miloslav a kol. *Manažerská ekonomika*. 5. aktual. a dopl. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 471 s. ISBN 978-80-247-3494-1.

SYNEK, Miloslav a kol. *Podniková ekonomika*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-736-7.

SYNEK, Miloslav a kol. *Podniková ekonomika*. 5. přeprac. a dopl. Praha: C. H. Beck, 2010, 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3.

VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 1999, 324 s. ISBN 80-86119-21-1.

Příloha 1

Položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty

(v tisících Kč)

Položky aktiv	2011	2010	2009	2008	2007
Pohledávky za upsaný VK	0	0	0	0	0
Dlouh. nehmot. majetek	0	0	0	0	0
Dlouh. hmotný majetek	3 577	2 834	3 210	593	1 005
Dlouh. finanční majetek	0	0	0	0	
Zásoby	0	0	0	31	
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	
Krátkodobé pohledávky	2 930	4 250	3 270	4 759	4 972
Finanční majetek	125	72	816	565	270
Časové rozlišení	523	313	189	236	366
AKTIVA CELKEM	7 155	7 469	7 485	6 184	6 613

Položky pasiv	2011	2010	2009	2008	2007
Základní kapitál	0	0	200	200	200
Kapitálové fondy	0	0	1 130	1 130	1 130
Fondy ze zisku	62	85	85	74	69
VH minulých let	266	48	209	196	205
VH běžného období	-745	218	-162	49	-150
Rezervy	0	0	0	845	1 318
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	1 825	1 387	1 655	1 592	1 577
Dlouhod. bankovní úvěry	2 711	2 729	3 000	0	1 279
Běžné bank.úvěry a výpom	1 706	1 654	1 368	2 098	985
Ostatní pasiva	0	18	0	0	0
PASIVA CELKEM	5 825	6 139	7 485	6 184	6 613

Skladba výsledku hospodaření	2011	2010	2009	2008	2007
Přidaná hodnota	4 141	5 034	4 185	4 717	5 603
Hrubý provozní přebytek	230	1 466	404	941	1 809
VH z provozní činnosti	-299	741	277	376	149
VH z finanční činnosti	-446	-519	-437	-298	-299
VH za účetní období	-745	218	-161	48	-150
VH před zdaněním	-745	222	-160	78	-150
Daň z příjmů	0	4	1	30	0

Položky výnosů	2011	2010	2009	2008	2007
	11				
Výkony a tržby z prod.zboží	270	14 163	10 370	14 931	15 454
Tržby z prodeje DM a materiálu	120	0	0	0	230
Ostat. provozní výnosy	6	25	2	75	7
Tržby a výn. z fin. majetku	0	0	0	0	0
Výnosové úroky	0	0	0	1	1
Ostat. fin. výnosy	81	24	19	63	8
Mimořádné výnosy	0	0	0	0	0
VÝNOSY CELKEM	477	14 212	10 391	15 070	15 700

Položky nákladů	2011	2010	2009	2008	2007
Výk. spotř. a prodané zboží	7 129	9 129	6 185	10 214	9 851
Osobní náklady	3 218	2 833	3 264	3 205	3 361
Daně a poplatky	693	735	517	571	433
Odpisy DNM a DHM	324	377	451	536	836
ZC prodaného DM a mater.	0	0	0	0	28
Ostatní provozní náklady	331	373	-322	104	1 033
Prodané CP a vklady	0	0	0	0	0
Nákladové úroky	383	437	348	230	226
Ostatní fin. náklady	144	106	108	132	82
Mimořádné náklady	0	0	0	0	0
	12				
NÁKLADY CELKEM	222	13 990	10 551	14 992	15 850
Daň z příjmů	0	4	1	30	0

Agregované položky	2011	2010	2009	2008	2007
Tržby z prod.zboží	0	0	0	2	0
Náklady na prodané zboží	0	0	0	2	0
	11				
Ostatní provoz. výnosy	396	14 188	10 372	15 004	15 691
Ostatní provoz. náklady	#####	-13 447	-10 095	-14 632	-15 542
Finanční výnosy	81	24	19	64	9
Finanční náklady	-527	-543	-456	-362	-308
Mimořádné výnosy	0	0	0	0	0
Mimořádné náklady	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření před zdaněním	-745	222	-160	78	-150
Výsledek hospodaření po zdanění	-745	218	-161	48	-150

